

Vakok Világa

2013.
július-augusztus

LXXIX. évfolyam 7-8. szám

Magyar Vakok és Gyengénlátók
Országos Szövetsége

A képen a női csörgőlabda válogatott játékosai láthatók díjátadáskor

A tartalomból

Házunk tájáról - az MVGYOSZ hírei	
Elnökségi tudósítás	3
Lezajlott az Országos Küldöttgyűlés	10
Netszemle	
Hangjukat adták az önkéntesek.....	13
Kötőhártya-gyulladás	14
Mi történt a vak világban	
ANGOLTANÍTÁS A VÁI-BAN	18
Népdalkörök találkozója a Bács-Kiskun megyei Tasson.....	19
IRÁNY KELET! - LEGYEN KÖZÖS AZ ÉLMÉNY!	20
Visszatért az élet!.....	24
Sportoló gyerekek	26
Újabb informatikai lehetőségek a látássérültek szolgálatában!	27
Plovdivban jártam.....	28
Fekete István vetélkedő Ajkán	40
Boldog születésnapot!	41
Sport, szabadidő	
Teljesített Kinizsi 100	43
Csörgőlabda torna a lengyelországi Suprasl városában	45
UltraBalaton.....	47
Bajnokot avattak	51
Teke Eb: Keresztesi Lajosné aranyérmes!	52
Élmezőnyben végeztek a magyarok az alanyai triatlon EB-n	53
Halottainkra emlékezünk.....	54
A Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány tájékoztatója	58

Vakok Világa

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Felelős kiadó: Szakály Melinda, az MVGYOSZ elnöke

Szerkesztő: Kovács Judit - Tervezőszerkesztő: Fehér István

A szerkesztőség és a kiadóhivatal címe: 1146 Budapest, Hermina út 47.

Telefon: 384-8440 - E-mail: vv@mvgyosz.hu

Készült a PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdióban

ISSN 0209-6765

Az újság előfizethető az MVGYOSZ tageszerveleteinél!

Házunk tájáról - az MVGYOSZ hírei

Elnökségi tudósítás

Az Országos Küldöttgyűlést megelőzően, 2013. május 22-én az MVGYOSZ Országos Elnöksége megtartotta soron következő ülését a székház kiselőadó termében. A tanácskozáson jelen voltak: Szakály Melinda, az MVGYOSZ elnöke, dr. Tóka László, alelnök, valamint az elnökség tagjai közül: Dr. Nagy Sándor, Barnóczki Gábor, Kuminka Györgyné. Németh Orsolya jelezte távolmaradását. Az elnökség 5 fővel, még így is határozatképesnek bizonyult. Az MVGYOSZ-t Dr. Micserics József, hivatalvezető, Kutor Sándorné, pénzügyi, gazdasági vezető, Baráth Barbara, elnöki asszisztens és Koczkásné Tóth Csilla, hivatalvezető-helyettes képviselték.

Változnak az állami támogatás minisztériumi elszámolásának feltételei

Kutor Sándorné ismertette az elnökség tagjaival a 2013. évben továbbadott állami támogatás elszámolásának változásait. A minisztérium az első 6 hónapra eső összeget egyben folyósítja, majd havonta utalja a pénzt az MVGYOSZ részére. Ez azt vonja maga után, hogy a megyei tagegyesületeknek

szintén havonta kell elszámolniuk. A havi elszámolást természetesen az MVGYOSZ-nek is el kell végeznie. Az Országos Küldöttgyűlést követően tervezik az egyesületek képviselőinek és könyvelőinek összehívását, ahol ismertetik a változásokat az érintettekkel.

Az Országos Küldöttgyűlés előkészítése

A Felügyelő Bizottság tagjaira a jelölések írásban megérkeztek, tájékoztatt erről mindenkit Szakály Melinda. Ezt követően Baráth Barbara ismertette az elnökségi tagok és/vagy póttagok, valamint az FB. jelöltjeinek névsorát. A regisztrációs lapok rendben elkészültek.

Nem ellenőriztek Fejér megyében

Szakály Melinda elmondta, hogy a Vakok és Gyengénlátók Fejér Megyei Szervezeténél nem történt meg a monitoring, mert az egyesület képviselői nem fogadták az MVGYOSZ munkatársait a megbeszélte időben. Az egyesület eljuttatta Szakály Melindának azt a jegyzőkönyvet, amelyben közölték,

hogy megtörtént a küldöttek megválasztása, akik résztvevői lesznek a május 25-én tartandó Országos Küldöttgyűlésnek. Jelenleg az elnöki feladatokat - már hivatalosan is - Mellár Renáta látja el.

A Rothbart hagyaték felszabadításának megtárgyalása

Az MVGYOSZ székháza felújításra szorul. Potyog a vakolat, korszerűsíteni kell a fűtést, valamint szükséges a nyílászárók cseréje is. Legutóbb 2006 körül történtek kisebb-nagyobb felújítások. A hivatalvezetőt az elnökség felkérte, hogy a tervezésre, a különböző

felújításokra és a pályázati lehetőségekre szerezzen árajánlatokat, és ennek fényében döntenek majd a Rothbart hagyaték felhasználásáról.

Barnóczki Gábor beszámolója

Barnóczki Gábor az ülés végén rövid információt nyújtott azokról a konferenciákról, amelyeken részt vett. Írásait lentebb olvashatják.

Ezt követően az ülést Szakály Melinda bezárta. A következő időpontot nem tűzte ki az elnökség.

Kovács Judit

Rehabilitáció - Érték - Változás

Szakály Melinda, az MVGYOSZ Elnök Asszony megbízásából 2013. május 16-án részt vettem a Rehabilitáció - Érték - Változás (RÉV): Megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzetének elősegítése érdekében történő rendszerszintű képzési és szolgáltatás-fejlesztési modellprogram című projektbemutató konferencián.

Az eseményre az adott napon 9 és 11 óra között került sor Budapesten, az I.

kerület Krisztina körút 41-43. szám alatt lévő Hotel Mercure konferenciatermében.

Az Új Széchenyi Terv keretében megvalósuló TÁMOP 5.3.8-11/A1-2012-0001 azonosító számú kiemelt projekt bemutatója zajlott. A projekt célja, hogy a megváltozott munkaképességű emberek készségei javuljanak, társadalmi elfogadottságuk növekedjen, ezen belül a munkaadók is meglásák a fogyatékos személyek foglalkoz-

tatásának előnyeit, valamint, hogy szakmailag megfelelően felkészült munkaerő-piaci civil szervezetek segítsenek a közvetítésben. Az esemény házigazdái voltak: FSZK Nonprofit Kft., KÉZMŰ Nonprofit Kft., FŐKEFE Nonprofit Kft., ERFO Nonprofit Kft., TMSZK Nonprofit Kft.

A program szerint első előadó Fülöp Attila (EMMI), Család-és esélyteremtési politikáért felelős helyettes államtitkár volt, aki a társadalmi befogadás fontosságát hangsúlyozta. Beszélt szimbolikus eseményekről, mint például a szolidaritási nagykövet programról, valamint az ún. segítő vásárról, továbbá a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási támogatásának jogszabályi változásairól és ezek "eredményeiről". Hangsúlyozta, hogy 2013. márciusi adatok szerint 16 ezer megváltozott munkaképességű személy veszi igénybe a rehabilitációs kártyát kb. 4000 munkaadónál. A helyettes államtitkár kiemelte, hogy a jelenlegi költségvetési ciklusban az Új Széchenyi Terven belül 44 milliárd forint értékben kerül kiírásra olyan pályázat, amely a fogyatékosokkal élők helyzetével van összefüggésben, és ebből több, mint 20 milliárd forint az, amely a foglalkoztatás elősegítését jelenti. A RÉV program keretén belül 3000 ember képzése és 5000 ember kompetencia-felmérése valósul meg három nagyvállalatnál.

Második előadóként dr. Kósa Ádám EU-parlamenti képviselő számolt be az Európai Parlamentben folytatott, a foglalkoztatás elősegítése érdekében folyó munkáról, valamint az Európa 2020 programról. Kósa Ádám elmondta, hogy hét ún. zászlóshajó kezdeményezés van az Európai Unión belül. Ezen projektek vagy irányok a tagállamok számára nem kötelező érvényűek, hanem ajánlásokat fogalmaznak meg. A RÉV projekt célja, hogy készségeket fejlesszen a megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek körében, és e készségek birtokában megfelelő elhelyezkedési lehetőségekhez jussanak. A képviselő említést tett arról, hogy az Európai Fogyatékosügyi Stratégián belül kiemelt szerepe van a foglalkoztatásnak. Két évvel ezelőtt az Európai Parlament elfogadott egy jelentést a fogyatékos személyek mobilitásáról és társadalmi befogadásáról. Ez a dokumentum megoldási javaslatokat is tartalmaz az oktatás, a szolgáltatások és a munkavállalás területén.

A harmadik előadó Bernáth Ildikó, a Szakpolitikai Koordinációs Testület elnöke volt, aki elmondta, hogy a RÉV projektnek a megvalósításáért az Emberi Erőforrások Minisztériuma a felelős, a programban öt szervezet vesz részt konzorciumi formában. A projekt célja Bernáth Ildikó szerint összefüggésben áll az Országos Fogyatékosügyi Programmal, az Európai Fogyatékosü-

gyi Stratégiával, valamint az Európa 2020 projekttel. A projekt forrása közel 5 milliárd forint, a projekt országos lefedettségű, és olyan munkavállalók kerülnek bevonásra a képzésbe, akik jelenleg is dolgoznak. A projekt hosszú távú célkitűzése, hogy azon munkavállalók, akik védett munkahelyen dolgoznak, a képzést követően képesek legyenek a nyílt munkaerő-piacon is munkát vállalni. Országosan 94 telephelyen valósul meg a képzés-oktatás, ebből 72 vidéki telephely. Az oktatás-képzés a kompetencia-mérést követően két szakaszból áll, egy alapképzésből és utána szakmai képzésből. A projekt ismertetése helyi, megyei szinten is fog folytatódni.

Ezt követően Lukács Ádám projektvezető számolt be a projekt részleteiről. Az FSZK, mint konzorciumi vezető vesz részt a projektben, létrehoz egy országos módszertani központot. Párhuzamosan három fejlesztés folyik az FSZK-n belül: 1. átvezetés módszertan, 2. hálózat létrehozása, 3. monitoring rendszer létrehozása. Az Országos Módszertani Központ az FSZK-n belül fog működni, de önálló szervezeti egységként. Az ötödik konzorciumi tag a Társadalomfejlesztési Módszertani Szolgáltató Központ (TMSZK). A TMSZK egy informatikai tudásmenedzsment portált kíván létrehozni, amely portál majd lehetővé tesz egy magatartásalapú kompetencia-mérést.

Ez lehetővé tehet egy online felületen történő kompetencia alapú álláskeresést. A tudásmenedzsment portál lehetővé tesz majd egy online állásbörzét is. Az egész projekt egyik fő célja a társadalmi szemléletformálás, amelyet előmozdíthat, hogy a projekt mögött egy jelentős kommunikációs büdzsé van, amely médiakampányban, nyilvános rendezvényekben, óriásplakátkampányban, sportrendezvényben fog megnyilvánulni.

Ezt követően, a program zárásaként Fehér Ildikó, a projekt szakmai vezetője moderált egy beszélgetést, amely során személyes tapasztalatok megosztására került sor. A beszélgetés résztvevői voltak: Deák Bill Gyula, blues-énekes, dr. Németh Vilmos, látássérült dzsúdós és jogász, Mázló Tímea, hallássérült színművész, Vasas Vanda, kerekesszékes szépségkirálynő, Rafael Erzsébet, a Baltazár Színház művésze és Vincze Miklós, a képzésben résztvevő megváltozott munkaképességű munkavállaló, a FŐKEFE Nonprofit Kft. dolgozója.

A beszélgetés egyébként jó hangulatban zajlott, viszont nem volt mentes némi politikai megnyilvánulástól és kormánydicsérettől sem, de ez jellemző volt az egész konferenciára is.

Barnóczki Gábor

Beszámoló az Országgyűlés Foglalkoztatási és Munkaügyi Bizottsága Rehabilitációs Albizottságának üléséről

2013. május 21-én képviseltem az MGVYOSZ-t az Országgyűlés Foglalkoztatási és Munkaügyi Bizottsága Rehabilitációs Albizottságának ülésén. Most írásbeli tájékoztatómat kívánom megtenni az eseménnyel kapcsolatban.

Az ülésre az adott napon 8 órától került sor az Országgyűlés Hivatala I. emeleti 128-as tanácskozó termében.

Az albizottsági ülést dr. Széll Bernadett elnök nyitotta meg.

Az első napirend alkalmával Fülöp Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Család- és esélyteremtési politikáért felelős helyettes államtitkára adott tájékoztatást a megváltozott munkaképességűek ellátási szabályainak felülvizsgálatáról. A helyettes államtitkár expozéját megelőzően Széll Bernadett hosszasan sorolta azokat a problémákat, amelyek a megváltozott munkaképességűek ellátásával és foglalkoztatásával, az új akkreditációval kapcsolatosak.

Fülöp Attila beszámolt arról, hogy egy korábbi kormányhatározat felkéri

az Emberi Erőforrások Minisztériumát és a Nemzetgazdasági Minisztériumot, hogy három pontban vizsgálják felül az MMTV-t. Az első pont a rokkantsági ellátás mellett végzett kereső tevékenység szabályozásának felülvizsgálata. E vonatkozásban egy rugalmasabb, megengedőbb szabályozást kívánnak bevezetni, amelynek részleteiről még nem tudott beszámolni a helyettes államtitkár, mert elmondása szerint e tekintetben még egyeztetés folyik a fent említett tárcák között. Az alapirány alapvetően az lenne, hogy a kereseti korlát esetében a rokkantsági ellátásban részesülőknél a most életben lévő szabályozást egy rugalmasabb rendszer váltsa fel. A minimálbér 150 %-át meghaladó három hónapra vonatkozó havi átlagkereset rokkantsági ellátást megszüntető rendszere helyett egy korhatár alatti ellátás rendszeréhez hasonló felfüggesztő szabályozást vezetnének talán be, ami a minimálbér havi összegének éves szinten történő 18-szoros meghaladása esetén lépne életbe.

(Véleményem szerint az ilyen típusú új szabályozás nem túl nagymértékben térne el az eddigiektől. Bár a megszüntetés helyett történő felfüggesztés tényleg könnyebbséget jelenthet, de összegszerűségét tekintve a minimálbér havi összegének éves szinten történő 18-szoros meghaladása esetén történő felfüggesztés az érintettek többségét ugyanúgy nehéz helyzetbe hozná, ezért szerintem ennyivel nem elégedhetünk meg, főleg azért, mert ha valakinek a jövedelme a rendszeres keresete folytán az újonnan bevezetendő kereseti korlátot éves szinten meghaladja, rokantsági ellátása felfüggesztésre kerül, akár öregségi nyugdíjazásának idejéig is. Ezen iránynak megfelelő törvény-módosítási javaslat esetén további módosítási kísérlettel kell élnünk.)

A másik pont, amin változtatás várható, a komplex felülvizsgálatok esetén az ellátás megállapítása során az utolsó öt évben az 1095 nap biztosításban eltöltött idő meglétének kérdése. Ezt is szeretnék rugalmasabbá tenni az elmúlt egy év tapasztalatai alapján, az 1095 napos szabályozás átalakításra fog kerülni.

A harmadik pont a rehabilitációs járadékban részesülők komplex felülvizsgálatát követően megállapított ellátásuk összegével van összefüggésben. A mostani szabályozással ellentétben, ami a minimálbérhez képest állapítja meg az ellátást, egy másik, lehetőleg kedvezőbb számítási rendszert akarná-

nak. Ez még szintén a Nemzetgazdasági Minisztériummal történő egyeztetést követően fog eldőlni.

Az előadó beszámolt arról is, hogy a 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendeletet is módosítani akarják néhány ponton, elsősorban a rehabilitációs mentorok tekintetében. Továbbá szeretnék bővíteni a rehabilitációs foglalkoztatásban résztvevők körét, az ezzel kapcsolatos észrevételeknek szeretnének eleget tenni. Technikai, adminisztratív jellegű változtatásokat is szándékoznak tenni a kormányrendeletben. Ezek között említette meg, hogy a rehabilitációs szakigazgatási szervek és a munkáltatók közötti ügyintézés egyre inkább elektronikus alapra helyeznék.

Ezt követően még a rehabilitációs kártya igénybevevőinek létszámáról (16 ezer fő 4400 munkahelyen 2013 márciusában), valamint a TÁMOP-os RÉV projektről mondott egy-két mondatot.

A napirend utáni felszólalási lehetőség alkalmával kifejtettem az MVGYOSZ álláspontját a kereseti korlát jelenlegi szabályozásával kapcsolatban, miszerint a kereseti korlát alapvetően negatívan hat a foglalkoztatásra. Elmondtam, hogy már régóta a kereseti korlát eltörlését, ha ez nem lehetséges, akkor általános emelését, és ha ez sem lehetséges, akkor a végzettséghez kötött munkakörök szerinti differenciálását kezdeményeztük, és hogy fenntartjuk álláspontunkat. Ugyanakkor

azt is hozzátettem, hogy örömmel fogadjuk az esetleges pozitív változtatásokat mind az ellátások, mind a foglalkoztatás szabályozása tekintetében.

A 2. napirend alkalmával dr. Pósfai Gábor, az NRSZH főigazgatója számolt be a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalhoz továbbított felülvizsgálati kérelmek helyzetéről.

Pósfai Gábor elmondta, hogy 2012-ben 38 ezer új komplex vizsgálatot és 44 ezer komplex felülvizsgálatot végeztek a rehabilitációs szakigazgatási szervek első fokon, valamint másodfokon 6495 új igényt vizsgáltak meg és 5046 felülvizsgálat történt az NRSZH-nál.

A 2013-as első negyedévi adatok szerint első fokon 13 ezer az új vizsgálatot és 13 ezer soros felülvizsgálatot végeztek, másodfokon pedig 1800 új vizsgálatot és 844 komplex felülvizsgálatot. A 2012. január 1-jétől 2013. március 31-ig terjedő időszakban az összes komplex felülvizsgálat száma 108 ezer, ebből 51 ezer új igénylő vizsgálata, 57 ezer a felülvizsgálatok száma. Az összes vizsgált személyből rehabilitálhatónak 30 %, 27 ezer fő minősült, a korábban ellátott és felülvizsgált személyek közül 26,8 %, 15 ezer fő lett rehabilitálható 2012-ben a nem rehabilitálhatók aránya 61 %, 2013-ban eddig 70 %. A 60 % feletti megmaradt egészségi állapotú, ellátásra nem jogosultak aránya 2012-ben 11 %, 2013-ban 6 % volt a felülvizsgálatra jelentkező személyek esetében.

A főigazgató elmondása szerint ki-

építették az egységes rehabilitációs szakigazgatási informatikai rendszert, ennek továbbfejlesztése európai uniós forrásból ebben az évben folytatódik, kiépítik a külső szakértők bevonására vonatkozó új szakértői rendszert szintén európai uniós forrásból, átcsoportosítanak vizsgálatokat, szakértőket, továbbá a szakmai irányítás egyéb eszközeivel kívánják segíteni a rehabilitációs szakigazgatási szervek munkáját.

A hozzászólásokat követően Bedő Julianna, egy önvédelmi csoport képviselőjében nyújtott egy prezentációt, amelyben súlyos kritikákat fogalmazott meg az új komplex felülvizsgálati rendszerrel és a felülvizsgálatok eredményeivel kapcsolatban.

Az NRSZH részéről még jelen voltak: dr. Székely Ildikó főorvos, az Orvosi Módszertani és Ellenőrzési Igazgatóság vezetője, valamint Tatosné Takács Andrea fősztályvezető, az NRSZH megbízott főigazgató-helyettese.

A napirendi ponthoz meghívott vendég volt még az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ képviselőjében dr. Kiss László.

A meghirdetett 3. napirend alkalmával Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária, a nők munkaerő-piaci helyzetének javításáért felelős miniszteri biztos hozzászólására került sor a következő címmel: Tájékoztató a megváltozott munkaképességű nők helyzetének javí-

tására tett intézkedésekről. A miniszteri biztos kifejtette, hogy 2013. márciusi adatok szerint 16 ezer rehabilitációs kártyával rendelkező munkavállaló után vett igénybe mintegy 4500 munkaadó kedvezményt. Megemlítette, hogy most zárult le a TÁMOP 1.1.1 projekt, melynek keretében 14.839 főt vontak be, ebből 8144 volt nő. A 8144 főből 2160 fő megváltozott munkaképességű nő részesült több mint féléves foglalkoztatásban a projekt alatt. A projekt célja alapvetően képzés, munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása és

mentorálás volt. A 14.839 főből mintegy 12.000 főt vontak be a mentorálás alá.

Az albizottsági ülés végén Széll Bernadett minden résztvevőnek megköszönte a jelenlétet és az érdemi hozzászólásokat, valamint jelezte, hogy a következő? rehabilitációs albizottsági ülésre várhatóan már az Országgyűlés 2013. őszi ülészakájában fog sor kerülni.

Barnóczki Gábor

Lezajlott az Országos Küldöttgyűlés

2013. május 25-én tartották meg az Országos Küldöttgyűlést 100 küldött jelenlétével az MVGYOSZ Hermina Termében. A küldöttgyűlés résztvevői nem csak a közhasznúsági jelentést fogadták el, tisztségviselőket is választottak.

Az MVGYOSZ munkatársai mindent megtettek annak érdekében, hogy zökkenőmentes legyen a lebonyolítás. Természetesen jelen voltak a hivatal munkatársai: Szakály Melinda, az MVGYOSZ elnöke, dr. Micserics József, hivatalvezető, Koczkásné Tóth Csilla, a hivatalvezető helyettese, Kutor Sándorné, a gazdálkodási csoport vezetője és Baráth Barbara, elnöki asszisztens. A Felügyelő Bizottság,

valamint az Etikai Bizottság tagjai szintén jelen voltak, hogy szóbeli nyilatkozatukkal is megerősítsék az MVGYOSZ közhasznúsági jelentésének elfogadását.

Szakály Melinda elnöki köszöntőjében elmondta, hogy véleménye szerint a szövetség megítélése minisztériumi szinten erősnek mondható. Jó kapcsolatot ápol Fülöp Attilával, a Család- és esélyteremtési politikáért felelős helyettes államtitkárral. Az elnök asszony bízik abban, hogy sikerül eredményeket elérni, amelyek a látássérültek érdekeit szolgálják.

Dr. Micserics József és Szakály Me-

linda arról is tájékoztatták a küldötteket, hogy az elfogadott közhasznúsági jelentés csak rövidített változat, amely nem tartalmazza többek között a Hangoskönyvtárban hamarosan bekövetkező változásokat és terveket. Az eredeti dokumentumot a kivonattal együtt, már előzetesen megküldték az MGVYOSZ munkatársai az érdekelteknek.

Teljes létszámú az MGVYOSZ Országos Elnöksége

Nagy Tünde, Majoros Kálmánné és Pesti Zoltánné kapcsolódhatnak be az MGVYOSZ munkájába a küldöttgyűlés leadott szavazatai alapján.

Az elnökségi tagok és póttagok megválasztását az MGVYOSZ azért tűzte mindenképpen az Országos Küldöttgyűlés napirendi pontjára, mert ismeretes, hogy az MGVYOSZ Országos Elnöksége régóta póttagok nélkül látja el munkáját. Kovács Béla elnökségi tag egészségügyi állapotára hivatkozva a mandátuma lejártá előtt mondott le tisztségéről.

A választó Országos Küldöttgyűlés legfontosabb feladatai ezért az elnökségi tag és póttagok megválasztása volt. Előzetesen 6 jelölt gondolta úgy, hogy megméretteti magát: Choma Balázs,

Dr. Földi János, Majoros Kálmánné, Nagy Tünde, Pesti Zoltánné és Takács Péter külön-külön, röviden, ismertették elképzeléseiket. Choma Balázs például elsődleges feladatának a természetes személyek integrálását, a jogi viszonyuk elrendezését tekintené. Földi János ügyvédként segítené az MGVYOSZ munkáját, Nagy Tünde pedig szívesen tevékenykedne az oktatás, az érzékenyítés területein. Takács Péter újságíró, megválasztása esetén a szervezet kommunikációjára fektetne nagy hangsúlyt. Az egybegyűlteknek elmondta, hogy a Humán Dialog kampányát biztosan nem támogatná: "A jelenlegi kolduló kampányt nem tudom elfogadni." Majoros Kálmánné és Takács Péter is kiemelték a hatékonyabb érdekvédelmi és érdekképviselési munka elindítását.

Mind a hat személy felkerült a jelöltlistára, a küldöttek titkos szavazással választották meg a tisztségviselőket. Az első fordulóban csak Nagy Tünde érte el az 50+1 fős szavazati arányt, így őt elnökségi tagként küldött társai nagy tapsal köszöntötték. A következő forduló előtt Choma Balázs visszalépett, ám a szavazás már eredményesen zárult. A Titkos Szavazat Számláló Bizottság bejelentette, hogy az MGVYOSZ elnökségének póttagjai Majoros Kálmánné és Pesti Zoltánné lettek. Kérdemelt megbízatásuk két

évre szól, mert 2015-ben az elnökség mandátuma lejár.

Csak részben változott meg az MVGYOSZ Felügyelő Bizottsága

Szabó Renáta, Páll András és Dr. Hódosi László is bizalmat kapott.

A volt testület tagjai 5 évig ellenőrizték az MVGYOSZ munkáját. Idén járt le mandátumuk, ezért a küldöttgyűlés új Felügyelő Bizottságot választott.

Szakály Melinda megköszönte munkájukat. Elmondta, hogy örült a zökkenőmentes együttműködésnek, hiszen a kezdetekben a viszony nem volt felhőtlen.

Németi Zsolt, Dr. Hódosi László, Páll András, Szabó Renáta és Szűcs Zsuzsanna voltak azon jelölt személyek, akik közül Szabó Renáta, Páll András és Szűcs Zsuzsanna a Felügyelő Bizottság tagjai lettek, Dr. Hódosi László pedig póttagként tevékenykedik tovább.

Új Etikai Bizottság

Az Etikai Bizottság tagjait nyílt szavazással választották meg a résztvevők. Schuck Antal és Szaszler Zsuzsanna kaptak bizalmat. Két személy pótlásá-

ra volt szükség: Borai Botond, a VGYHE elnöke, és Baros Viktor mondtak le tisztségükről. A jelenlegi Etikai Bizottság tagjai tehát Kuti Renáta, Hegedűs István, Dr. Stefán Sándor, Szokó Zsolt, Schuck Antal és Szaszler Zsuzsanna póttag.

Elfogadott beszámolók

A Felügyelő Bizottság és az Etikai Bizottság beszámolóinak elfogadását követően a közhasznúsági jelentésről tárgyaltak, amelyet előzetesen már az Országos Elnökség jóváhagyott egyik ülésén. A küldöttek kézhez kapták az anyagokat, így jutott mindenkinek ideje annak áttanulmányozására. A dokumentum az MVGYOSZ honlapján (www.mvgyosz.hu) lesz elérhető. Abban olvasható az adományokról szóló elszámolás is, amelyet a Felügyelő Bizottság kérésének megfelelően módosítottak a hivatal munkatársai.

Az ülés végén Szakály Melinda megköszönte küldött társainak fegyelmzett munkáját. Mivel a napirendi pontokat megtárgyalták, az előre jelzett pótidőpont "szabad szombat" maradt mindenkinek.

Kovács Judit

Netszemle

Hangjukat adták az önkéntesek

(Szeged - Felolvasónapot rendeztek a Somogyi-könyvtár Hangoskönyvtárában)

Weöres Sándor, Ady Endre, József Attila, Janikovszky Éva, Nagy Bandó András műveit is hallhatták a látássérültek.

- Bármennyiszer hallok egy művet, mindig kicsit más. A hatása az én hangulatomtól függ, és attól, hogy éppen ki adja elő. A felolvasások alatt mindenkiben érződött az adni akarás szépsége. Szeretettel készültek - mondta Klimász Sándorné Zsuzsa szombaton, a szegedi Somogyi-Könyvtár Hangoskönyvtárában, ahol az ünnepi könyvhét keretében felolvasónapot rendeztek látássérülteknek. A vak hölgy elárulta: saját maga szeret a legjobban olvasni, mert az intimebb, mintha valaki előadja neki. Csak az a probléma, hogy a Braille-írással készült könyvek igen vaskosak, körülményes a tárolásuk.

Az Add a hangod! elnevezésű eseményt 2008 óta minden évben megtartják Szegeden, egyre népszerűbb. Idén 21 önkéntes jelentkezett, hogy felolvasson. Mindenki valamilyen hozzá közel

álló költeményt, novellát vagy egyéb irodalmi művet hozott - tudtuk meg Sipos Csilla szervezőtől. A Hangoskönyvtár, a Talentum Alapítvány és a Csongrád Megyei Önkéntes Centrum együttműködésével bonyolították le a programot. Mindenki maximum 5 percen adhatta elő a választott művet.

A felolvasást Dobos Katalin színművésznő kezdte, aki a Kagylókört folyóiratból Rácz Géza hindu filozófus, szerzetes szépségről szóló írását és egy Weöres Sándor-részletet szavalt. Többen a szegedi születésű Janikovszky Éva könyveiből szemezgettek, de hallhattunk Schäffer Erzsébet, Nagy Bandó András, Ady Endre, József Attila, Fekete István tollából született történeteket is. Sántáné Kurunczi Mária, a Szegedi Amatőr Alkotók Körének vezetője saját művét olvasta fel.

Vida-Szücs Imre

Forrás: http://www.delmagyar.hu/szeged_hirek/hangjukat_adtak_az_onkentesek/2336692/

Kötőhártya-gyulladás

Rövid leírás

(másnéven: conjunctivitis)

A kötőhártya laza, áttetsző, erekkel átszőtt hártya. Ez borítja a szem fehérjét, és a szemhéjak belső felszínét is ez béleli. Latin neve conjunctiva. A kötőhártya-gyulladás a szem kötőhártyáját érintő gyulladákos folyamatok összefoglaló neve.

Előfordulás és okok

A betegség világszerte előfordul minden korcsoportban, újszülöttektől az aggastyánokig, a kiváltó okok azonban változnak a különböző betegcsoportokban. Az egyik legelterjedtebb szemészeti betegség. A kiváltó ok alapján a betegséget a következőképpen osztályozhatjuk: fertőzéses eredetűek: baktériumok, vírusok, gombák, illetve paraziták által okozott, nem fertőzéses jellegűek.

A fertőzéses eredetű kötőhártya-gyulladást leggyakrabban baktériumok vagy vírusok okozzák. A sokféle baktérium közül megemlítendő a *Staphylococcus aureus*, a *Streptococcus pneumoniae* és a *Haemophilus influenzae*. Kötőhártya-gyulladást okozhatnak a szexuálisan terjedő betegségek kórokozói is, így a gonorrhoea - régies magyar nevén kankó - kórokozója, valamint a *Chlamydia* nevű baktérium is, mely a többi szexuális úton

terjedő betegségekhez hasonlóan fertőz. Ezért a szexuálisan aktív személyeknél jelentkezhet, illetve olyan újszülötteknél, akik születés közben, a fertőzött anyai szülőcsatornán áthaladva betegszenek meg. Az utóbbi conjunctivitis fajtát újszülöttkori kötőhártya-gyulladásnak, vagy latin néven ophthalmia neonatorumnak hívják. A fejlett országokban a születéskor adott 1-1 csepp fertőtlenítő anyaggal könnyen megelőzhető, míg a világ fejletlen részein sokaknál okoz látáskárosodást, akár vakságot.

A másik leggyakoribb kórokozó családba a vírusok tartoznak. A vírusos kötőhártya-gyulladást sokszor kíséri enyhe felső légúti hurut, illetve a felső légúti hurutot, bélfertőzést okozó vírusok nagy része enyhe kötőhártya-gyulladást is képes létrehozni. Gyakori az adenovírusok okozta conjunctivitis, ennek egyik fajtája a járványos kötőhártya-gyulladás - conjunctivitis epidemica, - amely őszelejen, majd a tél végi időszakban okoz megbetegedéseket, néhány évente akár jelentős járványt is. Kifejezetten fertőző volta miatt ez az egyetlen bejelentésre kötelezett szemgyulladás.

Jóval ritkább, ám annál veszélyesebb a Herpes simplex vírus által okozott kötőhártya-gyulladás, ez komoly szemészeti szövődeményeket vonhat maga után, mint a szaruhártya és nem ritkán a szem mélyebb rétegeinek (érhártya)

gyulladás.

Külön meg kell említenünk még a nem fertőzőes kötőhártya gyulladások között az allergiás kötőhártya-gyulladást, amely nem egészen tisztázott okok folytán egyre több embert érint világszerte.

Az allergiás kötőhártya-gyulladások egy altípusa a tavaszi kötőhártya-gyulladás, vagy conjunctivitis vernalis, amely valóban tavasszal és nyáron jelentkezik, elsősorban gyerekek, leginkább 8-16 éves fiúk betegsége. Nagyon heveny, allergiaellenes és erős gyulladáscsökkentő szerekkel is nehezen uralható állapot.

A szem szárazságából adódó kötőhártya-gyulladás - conjunctivitis sicca -, amely leggyakrabban az idősebb korosztályban fordul elő, krónikus, igen kellemetlen, néha a látásélességet is veszélyeztető állapot. A negyven év feletti nők igen nagy hányadánál jelentkezhet a szárazszeműség enyhébb-súlyosabb formában.

Ezen túl, mindenki, aki számítógép-nél vagy volánánál, esetleg televízió előtt ül, mereven néz előre, és ezért keveset pislog, felfedezheti magán a betegség tüneteit - természetesen ilyenkor kezelés nem szükséges, csupán tudatos szemfelszín-nedvesítés, azaz gyakoribb pislogás.

Diagnózis

A kötőhártya-gyulladás diagnózisa a tünetek és a panaszok alapján általában könnyen felállítható.

A réslámpával végzett biomikroszkópos vizsgálat azonban mindenképpen javasolt, mert más - sokkal súlyosabb - szembetegségek főként kezdeti stádiumban "csupán ránézésre" utánozhatják az egyszerű kötőhártya-gyulladást. Visszatérő, makacs gyulladás esetén, vagy ha a betegség szokatlan formában jelentkezik, a kórokozó pontos tisztázására javasolt bakteriális tenyésztést, illetve vírus szerológiai vizsgálatot kérni.

Allergiás kötőhártya-gyulladásnál nagyon jellegzetes a viszketés, mint vezető panasz. Sokszor kizárólag erre rákérdezve is valószínűsíteni tudja az orvos a gyulladás eredetét.

Ha szemszárazság miatt kialakult krónikus kötőhártya-gyulladás esetében idegentest érzést - mintha homok lenne benne -, enyhe léghuzatra is igen kifejezett reflex-könnyezést, a szemcsípő, szűrő fájdalmát érezheti a beteg. "Olyan, mintha a szemem mindig fáradt volna, állandóan lecsuknám" - panaszolják a szemszárazsággal küzdők, megerősítve az orvos gyanúját.

Az idősebb, nehezen mozgó beteget ezek a kisebb-nagyobb kellemetlenségek hosszú ideig nem viszik orvoshoz, de életminőségét rontják - a beteg nem szívesen olvas, kevesebbet kézimunkázik -, így érdemes idős családtagjaink hasonló panaszait komolyan venni.

A szemszárazságot ellenőrizendő a diagnózishoz érdemes a könnytermelési (Schirmer) tesztet, és a könnyfilm

összetételének vizsgálatát (BUT) is elvégezni.

Kezelés, kórlefolyás

Egyszerű, heveny, gennyes kötőhártya-gyulladás esetében általában nincs szükség a kórokozó pontos megállapítására, széles spektrumú antibiotikum szemcsepp a lehetséges kórokozók szinte mindegyikét elpusztítja. Vírusos kötőhártya-gyulladásnál is érdemes lehet enyhe antibiotikum szemcsepp adagolása - elhúzódo esetben -, természetesen nem oki kezelésként, hanem kizárólag a bakteriális felülfertőződés megelőzésére. Erre jó példa a járványos kötőhártya-gyulladás, amely 10-12 napig is eltarthat, és mivel a szaruhártya felületes gyulladását is maga után vonja, javasolt antibiotikum szemcseppel kezelni a páciens a betegség akut szakaszában.

Az allergiás conjunctivitis kezelésére már sokféle, igen jó minőségű szemcsepp kapható. Nagyon az egyéni különbségek, némelyik csepp az egyik betegnél remekül beválik, míg a másikonál csak a harmadik, negyedik szünteti meg teljesen a panaszokat. Előfordul, hogy a kezelés első néhány hete a próbálgatás időszaka, míg beteg és orvosa közösen megtalálják azt a szert, amelyet a páciens a teljes "szezont" alatt használni tud. Ugyanakkor a különböző hatóanyagú cseppek kombinációban is alkalmazhatók, illetve, például pollenallergiánál ma már megelőző keze-

lésre is van lehetőség, amelyet az akut időszakban a tüneteket enyhítő szerekkel lehet kiegészíteni. Érdemes a szemet a tünetek jelentkezésekor azonnal tiszta vízzel lemosni. Így jól el lehet távolítani a szemhéjszájon és a szempillákon megtapadó polleneket, szőrszálrészecskéket, s ezzel a kínzó tünetek gyógyszeres kezelés nélkül is enyhülnek.

A conjunctivitis sicca kezelésében a szem nedvesítése, valamint a nem megfelelő összetételű könnyfilm hiányzó fázisának pótlása a legfontosabb. Szerencsére már Magyarországon is kitűnő műkönyvek és műkönyv alapú zselék vannak forgalomban.

A kötőhártya-gyulladások nagy része önkorlátozó folyamat. Ez annyit jelent, hogy a betegség többnyire, bár hosszabb idő alatt, mint orvosi segítséggel, de minden kezelés nélkül, magától is meggyógyul. Vannak természetesen kivételek. A már említett járványos kötőhártya-gyulladás a szaruhártya felületes rétegeit is megbetegítve, hagyhat hátra finom hegeket, amelyeket megfelelő, gyulladáscsökkentő (szteroid tartalmú) cseppel lehet elmulasztani.

Tünetek és diagnózis

A kötőhártya-gyulladás legjellemzőbb tünete a szem bepirosodása, valamint enyhébb-erősebb váladékozás. Jellemző, hogy a vörösség legkifejezettebben a kötőhártyának a szem felszínéről a szemhéjra való áthajlásainál

észlelhető - az alsó áthajlás az a terület, amely akkor válik láthatóvá, ha alsó szemhéjunkt kicsit lehúzzuk. Különösen jellemző lehet ez allergiás kötőhártya-gyulladásnál, amikor a szem felszíne viszonylag halvány, míg az alsó szemhéjat lehúzva az áthajlás kimondottan gyulladt, vörös.

A vörösség mértékét befolyásolhatja a kötőhártya-gyulladás kórokozója is. A járványos kötőhártya-gyulladás például jól felismerhető a kötőhártya haragos vörös színéről, a belső szemzugban lévő félhold alakú kis kötőhártyalemez is duzzadt és élénkpiros. Az adenovírusok okozta gyulladás - amelyek közé a járványos forma is tartozik - típusosan egyoldalian kezdődik, s a folyamat általában még kezelés mellett is áttérjed a másik szemre.

A kötőhártya-gyulladást kísérő váladékozás is adhat némi támpontot a betegség kiváltó okát tekintve. Bakteriális fertőzésnél sárgás-zöldes, gennyes váladék jelentkezik, amely beszáradva a szempillákat is összetapaszthatja. Vírusfertőzésnél bő, tiszta, vizes váladék figyelhető meg, valamint erős könnyezés. Allergiás reakciónál áttetsző, nyákos a váladék, és apró, fonal darabra emlékeztető hám sodralékok is láthatók lehetnek a kötőhártyán.

A kötőhártya-gyulladás diagnózisa a tünetek és a panaszok alapján általában könnyen felállítható. A réslámpával végzett biomikroszkópos vizsgálat azonban mindenképpen javasolt, mert más - sokkal súlyosabb - szembetegsé-

gek, főként kezdeti stádiumban, "csupán ránézésre" utánozhatják az egyszerű kötőhártya-gyulladást.

Visszatérő, makacs gyulladás esetén, vagy ha a betegség szokatlan formában jelentkezik, javasolt bakteriális tenyésztést, vírus szerológiai vizsgálatot kérni a kórokozó pontos tisztázására.

Megelőzés, hasznos tudnivalók

A fertőzéses eredetű kötőhártya-gyulladások általában cseppfertőzéssel, személyes kontaktussal terjednek. Megelőzésükben segíthet a józanul értelmezett személyes higiéné. Érdekes kérdés, vajon a népbetegséggé vált allergiás kötőhártya-gyulladás megelőzésében mi volna célravezető. Paradox helyzet, de egyre inkább úgy fest, az allergiás megbetegedések számának növekedéséhez éppen az agyonsterilizált környezet járul hozzá. A csecsemők, kisdedek növekedésük idején nem találkoznak kellő számú kórokozóval, ezért később sok új anyagra túlzott - allergiás - reakcióval válaszolhat a szervezetük. Ezért éppen egy kevésbé antibakteriális környezet kialakítása vezethetne vissza az "arany középútra".

Forrás: www.hazipatika.com

Szerző: Dr. Domsa Patrícia

Lektor: Dr. Széchei Rita

Mi történt a vak világban

ANGOLTANÍTÁS A VÁI-BAN

2011 őszén Schreiner Zsuzsanna azal a felajánlással kereste fel intézetünk vezetőségét, hogy hosszú angliai tartózkodása idején megszerzett nyelvtudását szívesen átadja látássérült klienseinknek térítésmentesen.

Ismerkedjenek meg önkéntes munkájának indíttatásával, illetve két "tanítványának" értékelésével!

Schreiner Zsuzsanna: Ars poetica

Heti egy alkalommal tartok angolórát a Vakok Állami Intézetében. Ez egy kétórás foglalkozás, amelyre mindenkit szeretettel várunk. Az alapfokú angoltanulás mellett sokat beszélgetünk arról, hogyan élnek és hogyan látják a világot a britek. Mindig fontosnak tartottam, hogy magyar honfitársaim megismerjék és megértsék ezt a különleges országot, amelyhez mindig erős érzelmi szálak fűztek.

Mindenkinek megvan a saját története és indíttatása, amiért és ahogyan idetalált. Engem egy, a vakok nehéz helyzetének kihasználóiról szóló HVG-cikk készítetett. Akkor eldöntöttem, hogy amennyire tőlem telik, segíteni fogok. Remélem, ez sikerült. Egy biztos: amióta itt vagyok, sokkal többet kaptam vissza, mint amit adni tudtam. Az

angol író, Sydney Smith azt mondta, hogy "Nagy hiba semmit tenni azért, mert csak keveset tehetünk - ezért tedd azt, amit tudsz." Bízom benne, hogy egyre többen gondolkodnak majd így, és idővel ez megteremt egy kölcsönösen megértő és gondoskodó társadalmat, amely talán nemcsak a magyarok országa, de hazája is lesz.

Göbölös Pál:

Diabetes mellitus következtében felnőtt korban kezdődött a látásromlásom, ezért vettem igénybe ambuláns hallgatóként a VERCS szolgáltatásait. A rehabilitációs fejlesztések mellett örömmel fogadtam az intézet által felajánlott nyelvtanulási lehetőséget is. Bekövetkezett látásromlásom miatt teljesen megváltozott életvitem. A környezetem információinak megszerzését a vizuális érzékelés helyett a verbalításra, tapintásra, ill. egyéb érzékelési módokra kellett áthangolni. Ez számomra bizonytalanságot idézett elő, hiszen nem működött a megszokott kontroll. Az idős korom megléte is nehézséget okozott. Az önbizalmamat helyreállították az itt megismert tanárok, megerősítettek abban, hogy képes vagyok nyelvet tanulni. Különböző segédeszközök - számítógép, Jaws program, dikta-

fon - használata nélkülözhetetlen a tanulás folyamán. Tanárnőnk kitűnő kiejtése, amit hosszú angliai tartózkodása alatt sajátított el, a gyakorlatok sokasága sokat segít a tanulásban. Schreiner Zsuzsa kedvessége és segítőkészsége átsegít nehézségeinken.

Udvarhelyi Lászlóné:

Nagy örömmel értesültem 2011 októberében a VERCS-en arról, hogy lehetőség lesz angol nyelvet is tanulni. Azonnal éltem a lehetőséggel, jelentkeztem, és azóta is rendszeresen ott vagyok az órákon. A motiváltságom oka egyrészt a szellemi teljesítmény, a gondolkodás fejlesztése, az agy tornáztatása, másrészt a német nyelvtudásom mellé az angol nyelv ismeretének valamilyen szintű elsajátítása. Ehhez hoz-

zásegít bennünket Zsuzsanna tanárnő önzetlen, lelkiismeretes, végtelenül türelmes hozzáállása a tanításhoz. Azon túl, hogy a Headway tankönyv témaköreit átvesszük, sok ismeretet ad át nekünk a tanárnő Angliáról is, ahol közel huszonöt éve élt, ezzel is színesítve a nyelvórákat.

A nagyon szép angol kiejtése megkönnyíti számunkra a tanulást, enyhíti a vizualitás hiánya miatti nehézséget. Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a tanárnőnek, hogy ellenszolgáltatás nélkül heti egy alkalommal elvállalta ezt a nem könnyű feladatot. Mindenesetre az angol nyelvtanulás egy üde színfolt a látássérültek életében.

Forrás: *Vakok Állami Intézete (VÁI-krónika), 2013. április 03., 2. évfolyam 2. szám*

Népdalkörök találkozója a Bács-Kiskun megyei Tasson

Hogy miképpen kerül egy-egy néptáncsoport a tassi néptánckörök találkozására? Úgy, hogy meghívják őket. Velünk is ez történt. Értesítést kaptunk a megszokott módon, hogy ha van időnk és kedvünk, akkor örömmel és szeretettel meghívnak minket, a Majosházai Rozmaring Hagyományörző Néptáncsoportot a 2013. május 25-én (szombaton) megrendezésre kerülő népdalkör találkozóra. Mi elfogadtuk

ezt a kedves felkérést. Nagy izgalommal, a tőlünk már régen megszokott nagy igyekezettel készültünk erre a napra. Kora délelőtt indultunk el, és annak rendje-módja szerint érkeztünk meg a megbeszélt időpontra. A teljesség igénye nélkül közlöm a fellépők listáját. Ha bárkit kihagynék, utólagos engedelmükkel elnézést kérek. Fellépők: Majosházai Hagyományörző Rozmaring Néptáncsoport, Kunpeszéri

Népdalkör, Kundacsi Népdalkör, a tassi Két Tannyelvű Általános Iskola Népdalköre, a tassi Dalos Pacsirták és még sokan mások. A Himnusz eléneklése után Tass polgármestere, Németh Gábor úr mondta el ünnepi beszédét. A beszéd a magyar népi kultúra népmegtartó erejéről, a hagyományaink megőrzéséről, és ennek méltó módon való továbbadásáról, valamint a megjelent csoportok munkásságának méltatásáról szólt. Az ünnepi beszéd után a Majosházai Néptáncsoport énekes produkciójával nyílt meg a találkozó.

Az első két órában zajlott le a csoportok bemutatkozó fellépése. Ezután tíz perc szünet következett. A találkozó

második felét a Majosházai Néptáncsoport táncprodukciója nyitotta meg. A műsor összes fellépője kiváló teljesítménnyel bír, jó minőségű, magas színvonalú, gazdag műsorfolyamban részeseztették a tisztelt jelenlévő publikumot. A program hivatalos részét a Szózat eléneklésével zártuk. Ezután ebéd és jó-tékonysági bál következett, ahol kiváló volt a hangulat. Ezúton szeretném megköszönni a tassi rendező bizottságnak a program színvonalas lebonyolítását.

H. A. Drágán

IRÁNY KELET! - LEGYEN KÖZÖS AZ ÉLMÉNY!

Aki nyitott szívvel, lélekkel vesz részt a kiránduláson, az jobban befogadja, mélyebben átéli amit ott hallott, látott. Az kétszer vagy többször annyi élményben részesül, ami tovább él benne, sajátjává, élete részévé válik.

A VGYHE Turista Szakosztály tagjai számára megadatott ez a lehetőség. 2013. 05. 10.-én Jakabszálláson kezdődött országjárásunk. Lelkes helyi vezető fogadott a "Magyarkertben", amely Magyarország 1:1000 arányos kicsinyített természetes makettjét jelenti. Süppedő fűszőnyegen lépdelve bejártuk a Dunántúl és Alföld tájait. A hegyek he-

lyén tájjellegű bokrok nőttek. A vizek csak százszoros kicsinyítésben voltak láthatók, így átléphetünk a Dunán, Tiszán, Kőrösön. Pár lépéssel megkerestük szülőföldünket a Mátra jelzett csúcsa közelében, vagy a Balatonnál. De micsoda erőfeszítésbe került, mire Nemes Dénes álma megvalósult: a földterület megszerzése mérnökök, szakemberek tervezőmunkája, 100000 köbméter föld megmozgatása stb. A munka meghozta gyümölcsét, 2011-ben megnyitották a "Magyarkert"-et. 2012-ben látogatást tett itt a Nepáli Láma, aki megáldotta a kertet; és ez után csodák

sorozata indult meg. Az egyik fenyőágról koszorú alakú ág nőtt ki. Mi is aláálltunk, mert az itt, szívből óhajtott kívánság valóra válik. Az egyik fában egy emberszív alakú kinövés keletkezett, ezért "életfának" nevezték el. Fogadjuk el a Láma szavait: "ha egy helyet szeretettel építenek, akkor ez a hely mindenki számára szeretetet hordoz."

Másképpen volt felemelő a kiskunmajsai élményünk. Itt működik Magyarország egyetlen 56-os Múzeuma. Ne gondolja senki, hogy a téma már elcsépelte! A hely hangulata nagyon megérinti az embert. A dokumentumok bemutatják a forradalom és szabadságharc eseményeit a kezdetétől a végéig, minden helyszínen. Láthattuk a békés felvonulókat kart karba öltve, nagyon fiatal fiúkat és lányokat, kezükben puskát tartva. Majd tankok, rommá lőtt házak, lyukas nemzetiszínű zászlókkal letakart halottak következtek. Megható volt olvasni az áldozatok nevei mellett: élt 18 évet, élt 15 évet. A hősök emléke tiszteletet parancsoló. Ki gyűjtötte össze a tárgyakat, emlékeket? Kinek köszönhetjük, hogy ma láthatjuk, élményszerűen megismerhetjük huszadik századi történelmünk nagy eseményét? A választ a múzeum melletti Makovecz-stílusban épült kis kápolnában találtuk meg. Oda belépve a templomi csendben megdöbbenve álltunk meg. A padozaton, nemzeti kokárdával és koszorúk sokaságával díszített márvány síremlék áll, rajta a felirat: PONGRÁTZ GERGELY, és alatta testvére, PONGRÁTZ ÖDÖN. Felettük a mennyezeten a fekete égbolt, rajta a

csillagképek világítanak, mint pl. Göncölszekér, Nagymedve, Vízöntő. A végtelen világűr hirdeti, hogy a szabadságvágy egyetemes. A fehér falon 340 kis fekete lapocskán az áldozatok nevét tüntették fel. Ne feledkezzünk meg tehát a Corvin-közi csapat főparancsnokáról, Pongrátz Gergelyről, mert Ő sem felejtette el 34 év múlva sem hazáját, sem magyar anyanyelvét. Hazajött múzeumot, kápolnát, ifjúsági tábort alapítani és itthon meghalni. A sok segítőtárs közül kiemelném ifj. Sipos Ferdinándot, aki ingyen bocsátott Pongrátz Gergely rendelkezésére egy nagyobb területet. Gergely bácsi halála után az örökösöktől pénzért vásárolta vissza a sajátját.

Másnap az Erdély déli részén található Aradot, a Bánság kapuját kerestük fel. A nagy múltú város a XIX. sz. végén az országban elsők között kapott villanyvilágítást, gázt, villamos- és HÉV járatokat. Autó, repülőgép és vagongyár működött benne. Két nevezetességet kerestünk fel itt. Az egyik az aradi vértanúk emlékoszlopa, a "Vesztőhely" volt. 14 lépcső vezet fel a kőgúlára, ezen áll a 3 méter magas kőoszlop. Az obeliszk három oldalán a vértanúk nevét sorolták fel. A 13 mártír közül négyet a vár sáncában agyonlőttek: közülük Dessewffy Arisztid és Kiss Ernő földi maradványait sikerült szülőföldjükhöz visszavinni. A kilenc akasztásra ítélt, és a két golyó által kivégzett áldozat, tehát 11 ember hamvait, az obeliszk alatti alapzatban helyezték el. Az emlékművön a következő felirat olvasható: "1849. okt. 6. Az aradi tizenhá-

rom vértanú kivégeztetésének megörökítésére emeltetett 1881. okt. hatodikán." Mi a Szózat eléneklésével áldoztunk a hősök emlékének.

A másik, számunkra oly becses nevezetesség, Zala György csodálatos szoborcsoportja volt, amely három részből áll. Legfelül egy babérkoszorút tartó büszke, szép nőalak, Hungária látható. Ő a dicsőség jelképe. A középső részen a csuklóján lévő láncot és bilincset letéplő nő kardot ragad, mert a szabadság angyala buzdítja őt, fáklyával utat mutat neki. Ezt a szobrot "Ébredő Szabadság"-nak nevezzük. Tőle jobbra láthatjuk a "Harckészséget". Egy fiatalember - más fegyvere nem lévén - egy furkósbotot tart kezében, de a sapkáján egy sárkány van, amely a hősiességet, bátorságot jelképezi. Balra az "Áldozatkészséget" egy fiatal nő fejezi ki, amikor arany diadémját helyezi el a haza oltárára, ezzel anyagi áldozatot hozva a harc folytatásához. A középső részen található még a "Reménység" szimbóluma. A haldokló harcos mármár kiejti kezéből a zászlót, aléltan fekszik. A mellette álló hölgy tartja azt neki, és bizakodással tekint az égre. Arra kéri Istent, hogy segítsen! A szoborcsoport alsó szintjén a 13 aradi vértanú domborművét tekinthetjük meg. Zala György által készült kompozíció eredetileg Arad főterén állt. Trianon után, 1920-ban deszkával takarták el, 1924-ben a vár pincéjébe szállították. A rendszerváltás után a minorita templomba helyezték át és restaurálták. A magyar diplomácia csak úgy tudta elérni, hogy köztéren kapjon helyet, s így

újra láthassák az emberek, hogy vele szemben a román hősöknek is állítottak emlékművet. Nekünk, magyaroknak nemcsak szép, de nagyon fontos is ez az égbenyúló szoborcsoport. Alkalmi vezetőnket idézve: "Őrizzük meg szívünkben!"

Temesvárra vezetett tovább utunk. A város nevének hallatára számos esemény jut eszünkbe: itt lakott Hunyadi János 1441-1456-ig, itt verték le Dózsa György seregét, Losonczy István e várat volt kénytelen átadni a töröknek 1552-ben, 1849. aug. 9-én itt szenvedett döntő vereséget a magyar honvédsereg. A XIX. században fejlett ipari várossá alakult Temesvár. Az Osztrák-Magyar Monarchia területén itt alakult meg az 1. könyvtár, 1884-ben Európában először itt vezették be az utcai elektromos világítást. 1920-ban sajnos Romániának ítélték oda a várost. Ma 334 ezer lakos él benne: 82 % román, 10 % magyar. Templomok, paloták a magyar időkből, szerb és a két világháború között épült újabb román ortodox templomok s szép parkok jellemzik a települést. A város főterét és a Román Ortodox Székesegyház impozáns épületét volt módunkban megnézni. Ennek a templomnak kapuját zárták be a román papok 1989 decemberében a menekülő tüntetők és felkelők előtt. Emlékezzünk csak vissza, hogyan is kezdődött a román forradalom! A lángot meggyújtó szikrát egy magyar ember, egy református pap bátor helytállása jelentette. Tőkés László, temesvári lelkes ki merte mondani, ráadásul nyilvánosan, a szószékről, hogy félelem,

terror van az országban, az emberek éheznek. Felemelte szavát a falurombolás ellen. A támadások kezdetben egyházi felettesei részéről érték, később azonban a hivatalos szervek és a securitate (titkosrendőrség) részéről is fokozódtak. Azért nem tették el láb alól, mert Tőkésnek sikerült felhívásokat külföldre csempészni, így ügye nemzetközi nyilvánosságot kapott. Akik már akkor éltünk, emlékszünk a magyar rádió és TV adásaira. Tőkés László írt az amerikai elnöknek, Jimmy Carternek is, ebből idézek: "1983 óta súlyos zaklatásoknak és üldözéseknek vagyok kitéve... Elmozdítottak állásomból és kizártak a papságból. Várandós feleségemmel és 3 éves gyermekemmel együtt a jövő héten szándékoznak kilakoltatni otthonunkból. A temesvári gyülekezet azonban nem fogadta el a törvénytelen intézkedéseket. Oda jutottunk, hogy lakásom és a templom ablakait betörték, terroristák törtek be. Tél van, és nem engedik, hogy tüzfát vásároljon az egyház, beteg feleségemhez még az orvost sem bocsátották be a milicisták. Terror és félelem lett úrrá gyülekezetünkön, mely azonban ennek ellenére kitart egyháza és választott lelkipásztora mellett." (Temesvár, 1989. dec. 8. Tőkés László lelkipásztor). A kritikus nap, a kilakoltatás 1989. dec. 16-ról 17-re virradó éjszaka történt. A paplakban a család és néhány barát, segítőtárs tartózkodott, köztük Gazda Árpád, aki a szemtanú hitelességével írta le a történeteket. "December 16-a este van. A parókia előtt egyenruhás, sötét alakok, motorjukat

járató katonai teherautók. Még élnek a tüntetők. Semmiről sem győzte meg őket a vízsugár, a könnygáz, a gumibot. Délelőtt még jöttek emberek, akik élelmet hoztak nekünk. Legtöbbjük öregasszony volt, románul és magyarul beszéltek. Este a tömeg egyre nőtt. A pártháztól jövőkön már kötés látszott, túl voltak az első csatán. Hozták magukkal a beléjük kövült hideget, gyomruk korgását, áramszünetek sötétült dühét. Érezni lehetett, hogy Tőkés László ügye már csak ürügy számukra. Új világot szeretnének teremteni maguknak.

Hajnali 4 óra: a kapu döngött, ütések hallatszottak, megkezdődött a támadás. "A paplakban lévő család és barátok a templomba menekültek. A támadók nem tartották tiszteletben a templom ősi menedéket nyújtó jogát. Betörték erős kapuját, és 10-15 ember rohant be rajta. Tőkés palástban az Úr asztalánál állt. Egy tagbaszakadt támadó férfi gúnyosan mondta: Imádkozz, mert többet nem fogsz, Te szemét! Aztán csak arra emlékszem, hogy csattogtak rajtunk a korbácsok és hallottam László hangját: ne üssenek!" Tőkés lelkes urat csak így sikerült kilakoltatni és elvinni a Szilágy megyei Menyü községbe. A harcok ezután kibontakoztak a városban, majd országszerte. A román rendszerváltást egy magyar pap bátor kiállása indította el. Ezt a templomot sikerült megkeresni 14 társammal a fakultatív program keretében. Az angol gótika jegyeit hordozó épület ma a Református Közösség Palotája, amely a paplakot és az 500 férőhelyes

templomot foglalja magába. Külső falán nagy kézírásos betűkkel ez olvasható: "ÉLJEN TÖKÉS LÁSZLÓ!".

A harmadik napon Gyulán, a vár megismerésével kezdődött programunk. Az ország egyetlen, sík vidéken épen maradt gótikus erődítménye e vár. A legérdekesebb volt az emeleten található várúrnői, várúri lakosztály, a fegyvertár és a középkori hangulatot idéző lovagterem. A város neves szülöttnének, Erkel Ferenc Emlékházának meglátogatása érdekes, szép élményt jelentett. Gyulához tartozik a volt Aj-

tós település, ahonnan a híres művész, Ajtósi Dürer származott. Kirándulásunk utolsó helyszíne Békéscsaba volt, ahol a szép bútorokkal, családi emlékekkel és a nagy festő életművének bemutatásával méltó emléket állított a város az ifjú korát itt töltő, világhírű festőnek, Munkácsy Mihálynak.

A sok szép élmény legyen egy-egy szál virág köszönetünk csokrában a támogatóknak és szervezőknek.

Balázs Éva

Visszatért az élet!

A Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete tagjainak és dolgozóinak régóta dédelgetett álma, hogy újra élettel teljen meg az MVGYOSZ Székháza.

Mennyi történet van régről, a sok rendezvényről, mennyi ember járt ide eltölteni szabadidejét. Évről-évre csoportjainkkal karöltve azon dolgozunk, hogy minél több programot tudjunk megvalósítani, minél nagyobb látogatottsággal.

Igyekeztünk mindig akadálymentes kikapcsolódást biztosítani, és ennek meg is lett az eredménye; a programjaink látogatottsága folyamatosan növekszik.

Áprilisban keresett meg minket a Fény Alapítvány munkatársa, Kornay Tamás, aki felajánlotta segítségét egy közös, nagyszabású program megvaló-

sításában. Azonnal éltünk a lehetőséggel, és még aznap belevágtunk a program megszervezésébe. Tamás kapcsolatai révén elérte Szolnoki Tibor operett énekest, aki feleségével együtt örömmel vállalta a felkérést.

Műsorukhoz zongora kíséretet kért, megindult a kutatás, ki vállalná ezt a nemes feladatot. Nem kellett sokáig keresgélni, szinte elsőként merült fel Dr. Péter Árpád neve, aki köztudottan régóta zenei pályán szorgoskodik, és le tudja kíséreni zongorán az előadó páros műsorát. A megadott dalok listájából közösen kiválasztották az előadásuk tartalmát.

Közben megindult a szervezése a további fellépőknek is.

Felkértük Jánoki Máriót, aki az egyesületünk tagja, ifjú tehetség. A to-

vábbi fellépőket Dr. Péter Árpád hozta el hozzánk, számuk napról-napra nőtt. Végeredményként egy színes dalos-táncos délután jött létre.

Mindezt a leendő közönség tudtára kellett adnunk. Igyekeztünk a hírt minél több helyre eljuttatni. A szokásos csatornák mellett, úgymint weboldal, hírlevél, MVGYOSZ hírlevél és faliújság, elvittünk egy-egy példányt a plakátokból a Vakok Állami Intézetének hermina úti és hungária körúti épületébe, valamint a Főkefe Nonprofit Kft.-hez is. Ezen felül meghirdettük a Zuglói Civil Iroda segítségével Zugló valamennyi civil szervezeténél, valamint tagtársaink és Tarnai Kiss László segítségével a Dankó Rádióban.

Közben a művészekkel is lezajlottak a próbák a programot megelőző hetekben, úgy éreztük minden készen áll. Korábbi tapasztalataink alapján hirdetéstől függetlenül egy program végeredménye, hogy hányan jönnek el, csak akkor és ott tudható meg biztosan.

Mi mindent megtettünk. A Hermina Teremben a széksorokat optimistán 190 főre rendeztük be.

A terem berendezése mellett felkészültünk a művészek fogadására, kialakítottunk nekik egy öltözőt, és egy kis megvendéglő sarkot, ahol csupa finomsággal vártuk őket.

2013. május 18-án, szombaton délután 15 órai kezdettel meghirdetett ingyenes programra már 14 órakor elkezdett áramlani a közönség.

Ekkor már érezhettük, hogy az esemény által megvalósulnak a hozzá fűzött remények, de örülni nem volt időnk, hiszen "a munkánk beért gyümölcsét még le kellett szüretelni".

A változatos és összetett műsor sok háttérmunkát igényelt, melyből sem a közönség, sem az előadóművészek nem érzékelhetnek semmit.

A műsor első részében Jánoki Mária mutatta meg tehetségét, először zongorán önmagát kísérve énekelt el két számot, majd zenei alapra énekelt több klasszikus jazz és blues stílusban. Mindenkit lenyűgözött a fiatalember hangja és zongoratudása.

Őt a nemzetközi elismertségnek örvendő Szolnoki Tibor és Zsádon Andrea követte a színpadon. Dr. Péter Árpád több hangszeren egyszerre játszott, zongora és szintetizátor kíséretével mutattak be operett részleteket. Természetesen óriási sikert arattak.

Őket Dr. Péter Árpád és barátai követték. Nevesítve Osvát Magda a zenebarátok klub vezetője, Kerekes Károly

és felesége, Ibolya, akik az ének mellett táncot is bemutattak, Faludi Szilvia, aki nemzetközi versenyen ért el értékes helyezést, és végül, de nem utolsó sorban Kisnémedi Varga Pál, aki hosszú betegségéből felépülve első fellépései közt minket is megtisztelt jelenlétével.

Programjuk három részből állt. Először operett részletek csendültek fel a Marica grófnóból, Bob hercegből, Hegedűs a háztetőnből. Műsoruk második részében magyar nóta és néptánc bemutatót tartottak. A harmadik és egyben befejező részben újra operett részletek hangoztak el többek között az Erzsébet és a Szabad szél című operettek-ből.

A hosszú program ellenére a közönség még sokáig hallgatta volna az ismerős dallamokat, melyet szinte végig az előadókkal együtt énekeltek. A tenye-

rét mindenki vörösre tapsolta. A zenés délután véget ért, de még nem volt vége a napnak, hiszen egy kis szünet után - mely alatt a közönséget is megvendégtük - a tombolahúzás következett. A sok értékes ajándék - melyeket szponzorainknak köszönhetünk - mind gazdára talált.

Fáradtan, de elégedetten búcsúztunk el mindenkitől a nap végén. A helyszínen és az azóta eltelt időszakban rengeteg visszajelzést kaptunk. Mindenki örül, hogy rég nem látott tömeg gyűlt össze, és újra van élet a Székházban.

Köszönjük az MVGYSZ támogatását, hogy a Hermina Termet a nyitott ház program keretében biztosították számunkra.

Borai Botond

Sportoló gyerekek

A Vakok Általános Iskolájának tanulói 2013. június 13-án, egy nappal a vakáció előtt, a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumba látogattak. A diákok nem üres kézzel mentek: csörgőlabdát, saktáblát és tudásukat vitték el azért, hogy bemutassák a nyolcosztályos gimnázium tanulóinak, hogy ők is sportolnak, hogy szívesen töltik mozgással és játékkal szabadidejüket.

Az iskolában rendezett sportnap nem az első alkalom volt, az érdek-

lődők már a tavalyi évben részt vehettek hasonló rendezvényen az oktatási intézmény falai között. A cél egyértelműen az, hogy ép látású és látássérült gyermekek együtt legyenek. A fiatalok szemmel láthatóan jól érezték magukat: játszottak, megismerték a Braille-írást, de ami a legfontosabb, hogy játszva tapasztaltak és tanultak.

Kovács Judit

Újabb informatikai lehetőségek a látássérültek szolgálatában!

A Net-Média Alapítvány örömmel jelenti be, hogy megjelent az általa honosított NVDA egy újabb verziója.

Az NVDA egy képernyőolvasó, melynek segítségével egy látássérült felhasználó lehetőséget kap a számítógép használatára. A program felolvassa a képernyő aktuális tartalmát, így a vakok is egyszerűen hozzáférhetnek az informatika nyújtotta lehetőségekhez. A program egyik talán legnagyobb előnye, hogy teljesen ingyenes és nyílt forráskódú, így bárki letöltheti és kipróbálhatja a szoftvert. A program teljesen hordozható, így még telepíteni sem kell, a vak felhasználók nincsenek egyes gépekhez kötve, ezzel is segítve a gördülékeny munkájukat.

Az NVDA talán egyetlen hátránya az a hangja, ugyanis az ingyenes E-Speak beszéd szintetizátort használja, mely nem emberi hangból generálja le a beszédet, így ez nagyon gépi hangon beszél.

Szerencsére már erre is van olcsó megoldás, a Net-Média Alapítvány forgalmazza a Vocalizer Expressive hangokat az NVDA programhoz Magyarországon, melyek sokkal emberibb hangzást nyújtanak a felhasználónak. A legfrissebb verzió már tartalmazza a Google által is használt Mariska hangot, ami talán még szebben szól mint elődjei.

Sajtóközleményünk az új Mariska hanggal itt meghallgatható.

<http://www.nvda.hu>

A Net-Média Alapítvány két önkéntese (Osztykán Róbert és Ócsvári Áron) lassan öt éve foglalkozik szabadidejében a képernyőolvasó honosításával, ugyanis a szoftver ausztrál fejlesztés. Munkájuk kezd beérni, mivel egyre több magyar látássérült használja rendszeresen az NVDA programot.

A nemrég megjelent NVDA (mely a 2013.1-es kódjelet viseli) már képes felolvasni a Microsoft Powerpoint-ban elkészített diákon található szöveges információkat, ezzel nagy segítséget nyújtva a látássérült oktatóknak, diákoknak.

Mivel egy vak felhasználó mindent billentyűzeten keresztül hajt végre a számítógépen (vagyis nem használ egeret), kiemelten fontosak a különböző billentyűparancsok, azoknak könnyű megjegyezhetősége. Ezen verzió talán legnagyobb újdonsága, hogy a fejlesztők sok nehezen megjegyezhető billentyűparancsot változtattak meg, rendeltek hozzájuk logikusabb kombinációkat.

Elérhetőségeink

E-mail: nvda@nvda.hu (a szoftverrel, és a honosítással kapcsolatos kérdések)

Honlap: <http://www.nvda.hu> és <http://www.netalap.hu>

A Net-Média Alapítvány örömmel jelenti be, hogy Magyarországon is elérhetővé vált az új Vocalizer Expressive beszéd szintetizátor, mely a régebbi Vocalizer beszéd szintetizátor továbbfejlesztett változata. Az új szintetizátor-csomagból kikerült a már jól megszokott Eszter hang, viszont bele került a Google által is használt Mariska hang. Erre azért volt szükség, mert a Mariska sokkal emberibb hangzást nyújt, mint elődje. Az újdonságok közé

tartozik a licenz internetes aktiválása is, így egy vásárlással mindenki három gépre telepítheti fel a szintetizátort. Alapítványunknál mátol kezdve megvásárolható a Vocalizer Expressive beszéd szintetizátor, kizárólag az NVDA programhoz. Aki már rendelkezik Vocalizer beszéd szintetizátorral, annak egyszeri 5000 Ft-ba, aki nem, annak egyszeri 35000 Ft-jába kerül. A csomag közel 70 hangot tartalmaz, közel 50 nyelvhez.

Pille

Plovdivban jártam

Ez év február 19-én a Siketvakok Országos Egyesülete (SVOE) vezetőségi ülést tartott, amelyen lehetőséget kaptam arra, hogy részt vegyek az European DeafBlind Union (EDBU, magyarul Európai Siketvak Unió) Bulgáriába szervezett Harmadik közgyűlésén. A családommal való gyors egyeztetés után vállalkoztam az útra. Beszámolóm elején szeretnék köszönetet mondani Boncz Ádámnak, akinek határozó közreműködésével, mindenre odafigyelő segítségével eleget tehettem a feladatoknak úgy, hogy a szűkösebb szabad idő ellenére élménnyé válhatott az öt napos program. A továbbiakban sokszor keresztneveken említtem az írásomban előforduló embereket, akik

már előfordultak teljes nevükön. Figyelmeztetés! Jelen írásom nagyjából 32 ezer karakter terjedelmű.

0. nap: Budapest - München - Szófia

Az odautazás pünkösdhétfőre esett. A rendezvény szervezői olyan repülőjegyet foglaltak számunkra, amellyel Müncheneri átszállással jutottunk Bulgária fővárosa, Szófia második termináljára. Előző nap délelőtt Tamás fiammal online foglaltunk helyet a Lufthansa megfelelő járatain és máris nyugodtabban néztem elébe a hajnali kelésnek. Az Istenhegyi útra 4:45-re érkezett a rendelt taxi. Tamás fiammal indultunk

előbb az Alagút Attila út felőli végéhez - itt vettük fel Ádámot - majd a Lánchídon keresztül a Ferihegyre, hivatalos nevén Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 2A termináljára. Fél hat után szálltunk ki a taxiból és Ádám csomagját is gyorsan átvették a repülőtársaság alkalmazottjai. Fiamtól kölcsön kaptam egy olyan méretű guruló kerékkel ellátott táskát, amelyet a fedélzetre vihettem. A mérete elegendő volt a számomra 4 napra szükséges dolgok befogadására, viszont megmenekültem az érkezések bosszantó velejárójától: a csomagját leső utas nyugtalanságától. A biztonsági kapu előtt tálcára került a táskám, a kedvenc dzsekim (zipzárral zárható zsebeiben mp3 lejátszótól a fémpénzekig mindenféle kincs), sőt még a nadrágszíjam is. Aztán, mint a holdkóros, előretartott kézzel, vakon átmentem a kapun és a túloldalon az előző folyamat fordítottja játszódhatott le. Röpké negyedóra után máris beszálltunk a repülőgépbe és az LH 1685-ös járata időben indulhatott nyugat felé. A megadott érkezési időpont előtt több mint tíz perccel landoltunk, és egy épülő terminál mellett szálltunk át buszra. A busztól besétálva a fogadó épületbe - Ádám rögtön megtalálta a nekünk szükséges H38-as kaput. Két mozgólépcső, schengeni határ-ellenőrzés és mozgójárda után várakozhatunk a további mozzanatokra. Időben startoltunk az LH 1702-es járattal. Két órát repültünk, időzónát váltottunk és helyi idő szerint 12:05-kor szálltunk le

Szófiában. A gépen kedves dolog történt: nekünk a 8E és a 8F ülőhely jutott. A mellettünk található 8D ülésre huppant velem egyidős úriemberről hamar kiderült, hogy 24 éve Németországban élő zöldség-gyümölcs kereskedő, aki havonta, kéthavonta látogat haza Szegeden élő családjához. Regöczi István foglalkozását hallva rákérdeztem a Hungarofrukt egykori igazgatójára, Jahoda Ernő bácsira - kiderült, hogy van közös ismerősünk. Az egykori főnöke abban a házban élt sokáig, ahol lakom és szüleimmel összejártak, jó barátságban voltak. Másik közös ismerős is akadt egyik egyetemi évfolyamtársam felesége személyében. István egyébként ugyanabban a plovdivi szállodába igyekezett, ahova mi is tartottunk. No, erre már tényleg illik az a közhely, hogy kicsi a világ!

Ország és fővárosa

Bulgária a Fekete-tenger partján fekvő állam Délkelet-Európában. Parlamentáris köztársaság az 1991. július 12-én jóváhagyott alkotmány szerint. Az ország 2007. január 1. óta az Európai Unió tagja. Hossza 520 km, legnagyobb szélessége 330 km. Határai: északon Románia - 609 km, legnagyobb részben a Duna által (470 km), nyugaton Szerbia és Macedónia - 506 km, délen Görögország - 493 km, és Törökország - 259 km, keleten a Fekete-tenger - 378 km. Területe 111.002 négyzetkilométer, népessége 8 millió fő.

Szófia Bulgária fővárosa, és egyben a legnépesebb (2010-es adat szerint 1.259.446 lakosú) városa. Fekvése: az ország nyugati felén, a Vitosza hegység lábainál helyezkedik el 500-600 méterrel a tengerszint felett. Európa egyik legöregebb fővárosa 24 kerületből áll.

Földet éréstől Plovdivig

Ádám felkapta a futószalagon érkező csomagját, és a zöld folyóson keresztül kiléptünk az érkezési oldal várakozó terébe. Az állandóan mosolygó Alex várt minket táblájával, és észlelve fehér botomat, folyamatosan hozzám beszélt; tehát fogyatékkal élők szempontjából jól nevelt úriember lett az utazásszervezőnk. A buszhoz vezetett minket, elrendezett mindent, de a mosolygó Alex még visszament a várakozó térbe a további küldöttségek fogadására. Üdvözöltük az orosz küldöttség idősebb és ifjabb Szergejét, beszélgettünk az olasz Angela Pimpinellával, megismerkedtem a belgák Peterével. Elindultunk a busszal. Velünk egy sorban ült a szlovén egyesület vezetője, a szilvásváradi nyári táborban megismert Simona Gencsér és az egyesületében önkéntesként dolgozó Gallai Tünde. Két és fél órás utazás egy 15 perces szünettel. Így értünk a plovdivi Hotel Novotel elé.

Plovdiv

Bulgária második legnagyobb városa, az ország középső részén helyezke-

dik el a Marica folyó két partján. Lakosainak száma 400.000 fő, területe 101 négyzetkilométer. Régi magyar neve Filippopolis volt. Plovdiv Észak-Trákia kulturális, kereskedelmi és közlekedési központja. Az ősi város az újkőkör óta lakott hely. A trákok Emolpias néven emeltek itt erődséget, amit időszámításunk előtt 342-ben Macedóniai Fülöp, Nagy Sándor édesapja foglalt el, és nevezett el Philippopolisnak.

Hogyan néz ki egy lakosztály?

Türelmesen kivárva sorunkat, két nyolcadik emeleti, egymás melletti lakosztályt kaptunk, a 815-öst és a 817-est. Az ajtózárat kártyával nyitva és apartmanomba lépve egy kis előtér fogadott, balról több mint egy méteres beépített szekrény, jobbról toalett helyezkedett el. A szobát balról legalább 6 méteres fal határolta. Az ajtótól az ablakig csomagtartó, duplafiókos asztal, TV asztal, íróasztal sorakozott. Jobb oldalon a fürdőszoba, az ablakkal párhuzamosan 2 ágy, éjjeli szekrény telefonnal, 3 személyes kanapé előtte alacsony asztal. A panoráma ablakból rálátni a Marica folyóra. A fürdőszoba ajtaján belépve keresztben a kád, balra bidé, jobbra mosdó és a mosdó magasságáig szekrény, benne törölközők, egyéb felszerelések, rajta poharak, szappanok, tusfürdők. A szekrény előtt állva szemben nagy tükör, az oldalfalon hajszári-

tó doboz, falán borotva számára szükséges konnektor és papírtörlő-tartó. Naponta újrahunzták az ágyat, valamint a használt törölközök, fürdőkád kilé-
pök is tisztákra cserélődtek nap, mint nap. A telefont két célra használtam: a szobaszám bebillentyűzésével hívható volt más szoba telefonja, illetve a *55 kód beütése után megadott óra, perc segítségével ébresztőt lehetett programozni.

Séta vagy inkább hegymá- szó túra a trák várromokhoz és pihenés a római stadion- ban

A lakosztályaink birtokba vétele öt óra előtt megtörtént. Bulgária hivatalos fizetőeszköze a leva, váltópénze a sztotinka (1 leva = 100 sztotinka). Érdemes forint helyett eurót kivinni, azt ugyanis lényegesen egyszerűbb kint átváltani, mint a forintot. A turistáknak szóló tanács szerint jártunk el: a recepción eurót váltottunk levára. A nyugat kelet irányban áramló Marica folyó északi partján álló szállodánktól délnek vettük az irányt, és átsétáltunk a folyó felett ívelő gyaloghídon. Az építmény felülről üvegtetővel zárt, oldalt kis boltok tucatjai, zömmel tele áruval és vevővel. A déli oldalon egy gyalogos aluljárón átjutva és dél-keletnek fordulva sétáltunk a trák várromok felé. Útközben egy szelet pizzával és egy pohár üdítővel enyhítettük éhségünket, szomjúságunkat. Aztán elkezdtünk

lépcsőt mászni, térdig érő kövekre fel-
lépkedni, közben szűk helyen libasor-
ban közlekedni; irányító és irányított
alaposan megdolgozott a magasság le-
küzdéséért. Eközben mindössze egy
horzsolást sikerült produkálni, de fele-
ségem gondos előrelátásából eredően
sótábletták bekapkodásával két nap
alatt megszűnt a kellemetlen érzet, be-
gyógyult. A dombtetőn jól eső érzéssel
nyugtáztam magamban, hogy még tu-
dok egy kicsit túrázni, bár az a fránya
levegő mintha kevés lenne és a lábaim
enyhe remegéséről sem akarnék tudomást
venni. Minden érdekesebb kőda-
rabot, oszlopot, falat végigtapogattam.
Meghallgattam Ádám felolvasásait és
elképzeltem azt a másik négy dombot,
amelyet innen lehetett látni. Különösen
a tőlünk második domb izgatta fantázi-
ánkat, melyen egy hatalmas szobor állt,
és nem lehetett rájönni, hogy kinek
vagy minek az ábrázolása. A várrom-
ból való leereszkedés békésebb megol-
dással történt: az óváros szűk utcács-
káiban haladtunk lefelé, bár itt is óva-
tosan lehetett csak araszolni, mert a
bokaficamító, egyenetlen terepen egy
rossz lépés hosszú időre járásképtelen-
né tehetne volna az embert. Eljutottunk
az ókori stadion maradványhoz, ami
egy 250 méter hosszú építmény na-
gyobb része, egy mai főút alatt helyez-
kedik el, és az egyik félköríves részét
feltárták. Vaslépcsőkön jutottunk le a
pálya szintjére, körbejártuk a hozzá-
férhető részt, és amit lehetett - megta-
pogattam.

Welcome coctail

Szálláshelyünkre érve a 30 fokos meleg és a kétórás barangolás menthetetlenül zuhany alá vonzott minket. Tiszta ingben, felfrissülve telepedtünk le a Moszkva teremben a vacsorához. Az esemény címében szereplő koktélnak nyoma sem volt egész este, be kellett érni üdítőkkel, palackozott vízzel. Az utóbbit megízelve nem éreztem különbséget a fürdőszobai csapból folyó vízhez képest. A menü a svédasztalon éppen található ételekből állt. Ádám kétszer is telepakolta tányéromat, de már nem tudom leírni mi mindent falatoztam. Az egész napos utazás, mozgás után ettem mindent, amíg jól esett. A vacsora elején odamentünk a norvég Geir Jensenhez, az ottani szervezet vezetőjéhez és hivatkozva három nappal megelőzően írt e-mail-emre kérdeztem, hogy mikor szólhatok a nemzetközi társasághoz. Megismerkedésünk gyors és hatékony volt: jelezte, hogy a bolgár házigazdánk, Dimitar Parapanov szólni fog, amikor a mikrofonhoz léphetek. Így is történt. Az üdvözlő beszédek után bolgár kiejtéssel hallhattam nevemet, és Ádám a mikrofonhoz kísért. Addigra lenyeltem a számban lévő falatot és elrendeztem a mondatokat a fejemben. Nagyjából a következőket mondhattam: a magyar siketvakok egyesülete jövőre ünnepli megalakulásának huszadik évfordulóját és ez alkalmából szeretnénk megrendezni az európai siketvakok rehabilitációs és kul-

turális hetét várhatóan jövő év augusztusának második felében. Az első pontos részleteket tartalmazó közleményt ez év októberében küldjük. Mindenkit szeretettel várunk. A vacsora után a közeli kerthelyiségbe vezetett az utunk, ahol egy helyi könnyű sörrel öblítettük le az étkezés utáni utóízeket. Már távozáshoz készülődtünk, amikor megjelent a finn küldöttség egyik tagja, Ari feleségével és vakvezető kutyájával. A kutyus nevét nem tudhattam meg, mert mint gazdája elmondta: selymes szőrzetű Labrador társa munkában van, de ha meghallja nevét, azonnal játszani akar. Így hát a számomra névtelen négy lábút simogatva és barátságot kötve vele, hallgattam Ariék kellemetlen kalandját, miszerint csomagjuk a milánói átszállás során eltévedt, és a repülő-társaság legkorábban 3 nap múlva szállítja nekik Plovdivba. A finn házaspár kutyástul a helyünkre telepedett, mi pedig a szállodába érve nyugovóra tértünk.

A hivatalos program 1. napja: Indul a nap

A reggeli három különböző ízű muffin elfogyasztásából állt, üdítő és kávé volt a folyadék. Bambulásomra, melyet az előző nap intenzitása okozhatott, jellemző volt, hogy elfelejtettem megenni a banánt, amely a teríték előtt volt elhelyezve, és amelyre egyébként Ádám felhívta a figyelmemet. Nem volt elegendő az előző nap délutánján végzett regisztrációs, adminisztrációs munka -

reggel is időt kellett áldoznunk a bürokráciának. Hiába, az Európai Unió anyagi támogatása a nemzetközi rendezvényhez sok papírmunkával jár. Szorgoskodásunk jutalma a nyakba akasztható azonosító táblácska, valamint a rendezvényre utaló válltáska, benne toll, mappa.

A délelőtti program

Ezen a napon a Női Fórum került megrendezésre, amelyet az olasz Angela Pimpinella kezdeményezésére iktattak be a programba. A plenáris ülés - a tegnap estéhez hasonlóan - köszöntőkkel kezdődött. Üdvözölték a mintegy 150 résztvevőt a megfelelő minisztérium képviselői, valamint a bolgár siketek illetve a bolgár vakok vezetői is. Kipróbáltam a vezeték nélküli tolmácsberendezést. Hallgattam a bolgárul elhangzó mondatokat, a fülesben hallható angol nyelvű szinkrontolmácsolást, valamint Ádám magyar nyelvű, ugyancsak szinkrontolmácsolását. Aztán amikor már a pontos mondanivalóra akartam koncentrálni - Ádám maradt az információk forrása. A délelőtti programjaiból az olasz Angela Pimpinella és a horvát Sanja Tarczay előadásait említem meg. Angela a nyilvános ülésen elmondott beszédében felsorolta azokat a hátrányokat, sajátosságokat, amelyek szerinte a siketvak nőket érik. És most kedves női Olvasóim! Nem valami férfias harciasság mondatja velem, de mindezen dolgok - a női lélek különlegességét leszámítva - minden siketvak sorstársunk kapcsán

elmondhatóak. Értem, s egyet is értek a megfogalmazott célokkal, de az odavezető út, módszer, megoldás kérdésében nem osztom a megszólalók álláspontját. A plenáris ülés másik előadásában a hazai színekben megszólaló Boryana Koskina felszólalása nem hagyott bennem maradandó nyomot. Némi szünet után kétfelé oszlottak a résztvevők. A párhuzamosan tartott úgynevezett workshop-ok egyikét a finn Sanna Paasonen tartotta, másikat a magyar származású horvát Sanja Tarczay. Az utóbbit választottam. Témája a siketvak nőket sújtó diszkrimináció volt, amely egy kutatáson alapult. A férfiakat csak megfigyelőként, hallgatóként engedték a termekbe. Másnap az egyik étkezésnél - több más téma mellett - ki is fejtetem Sanjának, hogy logikai bukfcen úgy szót emelni a diszkrimináció ellen, hogy diszkrimináljuk például a férfiakat a hozzászólás, véleményalkotás lehetőségétől. Azt gondolom az egyenlő jogok kérdéséről, hogy az minden embert megillet nemtől, kortól, vallástól, nemzetiségtől és még ki tudja mi mindentől függetlenül. Kevésbé hiszek az elkülönülésben, konfrontációban - sokkal inkább az együttműködésben, összefogásban. Így aztán délutánra felhagytam a díszlet jellegű részvétellel és turistává vedlettünk.

Az étkezésekről

Az ebédeket húslevessel kezdtük. A második fogás mindig valamilyen sült (sertés, szárnyas, marha) és köret, har-

madik fogásként desszert. A vacsora általában nagy kupac aprított zöldséggel indult. Én nyuszi eledelnek hívtam és annyit fogyasztottam belőle, hogy maradjon hely a második fogásnak. Egyik este sült hal volt. Ádámot megkértem a fej eltávolítására és, hogy mérsékeljem a szálkákval való találkozás veszélyét - öt ujjas módszerrel eszem neki. Volt mindig ruhaszalvéta, ezt az ölembe terítettem, és volt papírszalvéta is, tehát viszonylag tisztán úsztam meg a táplálkozást. Ha mégsem, akkor akár a földszinten, akár a nyolcadik emeleti szobáinkban fokozhattuk tisztaságérzetünket. Sohasem maradtunk éhesek, szomjúságunk enyhítéséről pedig később mesélek. A sütemények nem voltak különlegesek. Az itthon megszóktatott zamatokhoz képest jellegteleneknek tűntek, de mindegyiket meg lehetett enni és meg is ettem őket.

Még néhány műemlék

Ebéd után Ádám rendezte e-mail-jét, majd nekiindultunk a gyalogos hídon és az aluljárón keresztül az Óvárosnak. Először egy mecsetet látogatunk meg. Az iszlám vallás szerint a napi öt ima színhelye a mecset, és sok helyen nem is léphet be nem muzulmán ember. Az előtérben cipőinket papucsra cseréltük, majd beléptünk a terembe. A teljes padozatot olyan szőnyeg borította, mint amilyenek gyerekkoromban az iskolai tornatermekben voltak. Berendezési tárgy nincs, a Mekka felé néző falon van csak jelzés a vallá-

sukat gyakorlók számára. A leírások szerint szószék elvétele fordul elő mecsetekben, ami az általunk meglátogatott helyen épp nem volt. Utólag olvastam, hogy a cipő levételénél ügyelni kell arra, hogy a lábbeli talpa ne legyen felfelé, mert illetlenség a talpat muszlin ember felé mutatni. Viselkedni pedig úgy kell ilyen helyen, ahogy azt más vallási intézményben szokásos: csendesen, illendően, zárt ruházatban. Talán érdekesség, hogy imádkozó muzulmán előtt soha, mindig csak mögötte szabad elhaladni. Végül egy gondolat, ahogy a fogyatékos emberekről gondolkodik az iszlám: a sérült, fogyatékkal élő emberekkel figyelemmel, tisztelettel, megbecsüléssel kell bánni és ugyanolyan jogok illetik meg őket, mint az ép, egészséges embereket. Az ortodox Szűz Mária templom volt sétánk következő állomása. Belépve a templom ajtaján egy kis udvarba jutottunk, ahol vaslábakon állt a harangláb. Továbbhaladva bejutottunk a terembe, ahol ennél a vallásnál megszokott aranyozott, egyszerű felületek fogadták a betérőt. Körülsételtünk a teremben, majd kiléptünk az épületből. A templom mögötti szűk, óvárosi utcán indultunk következő úti célunkhoz. A római színház bejárata a műemléket magába foglaló terület legmagasabb pontján helyezkedik el. Néhány lépcső lefelé, és máris kipróbálhattam a magyar siketvak igazolványom nemzetközi hatóerejét. Én ingyen, Ádám 5 leva ellenében léphetet be a fantasztikus antik építménybe.

Meg kellett küzdeni a különböző magasságú, szélességű és mélységű lépcsőkkel, de végül épségben lejutottunk a legalsó szintig. Aztán jött az emeletes színpadra való felmászás. Az utolsó színpadi emeletet azért már kihagytam. A látogatás fáradalmait a műemlékre és a városra ránéző kávézó egyik asztalánál pihentük ki. Az üdítő mellé meglepetésemre nagyon jó kávé is kaptam. Nekilódultunk a fantáziánkat izgató nagy szobrot tartó domb irányába. Kiérve az Óvárosból, be kellett látnunk, hogy az érzékelhető távolság és a rendelkezésre álló idő nem áll arányban egymással. Este fél nyolcra a lengyel siketvakok szervezetének vezetőjével volt randevünk, így hát elindultunk szállásunk felé. Útközben érintettünk két parkot. Az egyikben árnyékos helyen pár perc pihenőt tartottunk, a másikban megpróbáltunk két múzeumba is bejutni, de fél hat után már nem engedtek be, bár hivatalosan hatig volt nyitva. Bánatunkban megkóstoltuk a helyi fagyaltot. Előbb nekem kérte Ádám a csoki-vaníliát, aztán magának rendelte meg a két gombócot. Mialatt a másodikat intézte a fagyaltos hölgy, Ádám udvariasan kezembe nyomta a fagyimat. Nagy ribillió keletkezett! Kiderült, hogy Bulgáriában a fagyaltot grammra adják, és a fagyalttartónak nézett szerkentyű egy mérleg, amely szalvétástul, tölcsérestül, gombócostul kijelzi a grammot és a hozzá tartozó fizetendő összeget. Szinte aszfalt alatt távoztunk a helyszínről.

Esti beszélgetések

Az ebédből kijövet csípett el minket a lengyel siketvakok vezetője, hogy eszmét kellene cserélnünk. Még a magyar egyesület vezetőivel levelezte le hetekkel ezelőtt ezt a megbeszélést, de úgy alakult, hogy helyettesítésre került sor. Ádámmal álltuk a kérdéseket a szálloda halljában, és a diskurzus belenyúlt a vacsoraidőbe. Elbúcsúztunk egymástól, de amikor beléptünk az étkezőhelyiségbe, Ádám látta, hogy van mellettük üres hely - így hát folytattuk a társalgást. Megtudtam, hogy Gregor 4 gyermekes családapa, és az "orgona-sípok" 12 évtől 19 évig sorjáznak. El kérte a Skype elérhetőségemet, mert, hogy gyermekei angol nyelvtudását kihasználva később is beszélgethetnénk, mire én megdicsértem, hogy milyen jó apa. Gregor érdeklődést mutatott a JAWS-hoz kapcsolható kis programom iránt, amellyel gyakorolni lehet a gépelest. Így lettem Gregor szemében a programozók gyöngye, amelyre tósztot lehet mondani sörös poharainkat emelve. Már szobáinkban voltunk Ádámmal, amikor utolért minket a szlovén küldöttség telefonja. Aziránt érdeklődtek, hogy volna-e kedvünk egy kis beszélgetésre valamely kerthelyiségben, esetleg sör fogyasztása mellett. Kaphatóak voltunk, néhány perccel később a recepciónál találkoztunk velük. Simonát még a tavaly nyári szilvásváradi táborból ismertük, ő vezeti a szlovén szervezetet. Tünde jött vele a nemzetközi rendezvényre, aki önkéntes se-

gítóje a szlovén siketvakok egyesületének. A lányoknak nem tetszett a szállodához közeli kerthelyiség, így a Marica folyó túlszéljén kerestünk és találtunk is olyan vendéglőt, ahol a szabad ég alatt fogyaszthattuk el söreinket. Már mint hárman, mert Simona vállalva a józanész szerepét, üdítőt kért. Tréfálkozás, ugratás - hamar eltelt az idő.

A 2. munkanap: A délelőtről

A teljes ülés első előadását Nadezhda Petkova, a fogyatékkal élő emberek vonatkozásában illetékes minisztérium egyik vezetője tartotta. Előadása a siketvak emberek kommunikációjáról szólt. Nagy hatással volt rám Wolfgang Angermann-nak, az Európai Vak Unió elnökének előadása a fogyatékkal élő emberek helyzetéről napjaink Európájában. A másnapi szünetek egyikében tudtam odamenni hozzá és gratulálni az elmondottakhoz. Azóta is azon tűnődöm: hol vannak a magyar vakok a nemzetközi szinten 1983 és 2010 között fizettem tagdíjat az MGYOSZ-nek illetve a VEGYKE-nek, de sem akkor, sem azóta nem hallottam a magyar vakokat képviselő szövetség, egyesületek nemzetközi szervezetekben végzett munkájáról. A harmadik előadást a vendéglátó bolgár siketvak szervezet elnöke, Dimitar Parapanov nevében olvasták fel. Az egyik workshop a görög siketvak gyerekek elleni erőszakról szólt, a másikat előző esti beszélgető-

partnerem, a lengyel Grzegorz Kozlowski tartotta a lengyel tolmácsolószolgálatok gyakorlati tapasztalatairól. Az utóbbi érdekelt jobban.

A közgyűlés első fele

Az Európai Siketvakok Uniójának harmadik közgyűlése ebéd után kezdődött. Egy előre meghatározott, 24 pontos forgatókönyv mentén végeztük a munkát. A bevezető köszöntések után minden jelen lévő ország delegáltja egy nagyméretű fehér lapra írt számot kapott, melyet felemelve vagy éppen lent hagyva történt a voksolás. Nekem a hatos sorszám jutott, mert, hogy a tag-nemzetek névsorában a hatodik helyen van Hungary. Az ülés első napi levezető elnökének egy svéd Kiki keresztnévre hallgató hölgyet, második napra pedig a finn szervezet elnökét, Szeppót választottuk meg. Az ezen a délutánon felvett Franciaországgal és Nagy-Britanniával immár 20 tagra bővült az Európai Siketvak Unió, de a teremben 15 nemzet delegáltjai vitatták meg a felmerülő kérdéseket, hallgatták meg a beszámolókat, szavazták meg a javaslatokat. A taglétszám növekedése miatt az eddigi 6 tagú vezetőség létszámát 9-re emelte a közgyűlés. Az egyes tisztségekre való jelölést aznap 19:30-ig lehetett megtenni. A jelöléssel volt egy kis izgalom. Ellenőrizni szerettem volna, hogy az unió vezetőségi tagjelöltjei között van-e Gangl Tamás, a magyar egyesület elnöke, ámde a választási bizottság orosz elnöknője, Nadezsda se

égen, se földön nem volt fellelhető. A recepción közölték, hogy Nadezsda nevű vendég előző nap kijelentkezett. A vacsorázó orosz küldöttség sem tudott a hozzájuk tartozó hölgy hollétéről. Már lemondtunk a dologról, amikor asztalunkhoz vezették az agyon keregett Nadezsdát és megnyugodhattam a magyar jelöltet illetően. A nap zárásaként megismételtük az előző esti kapcsolatépítő szakmai programot; ugyanott, ugyanannyian, ugyanazt fogyasztottunk.

Az utolsó munkanap Délelőtt

A reggelit követő közlemények, köszöntések után az első előadást a bolgár Anna Roydeva mondta el. Az alternatív kommunikációs módszerekről hallhattunk érdekes tapasztalatokat. Több bolgár beszédnek volt magyar vonatkozása: a magyar egyesületi vezetők, Királyhidi Dorottya és Kedves Éda neve hangzott el több alkalommal. Ők is részt vettek egy Európa Unió által finanszírozott projektben, melynek célja a Bulgáriában alkalmazható, siketvak emberek kommunikációját segítő módszerek kidolgozása, továbbá a máshol már sikeresen alkalmazott módszerek elterjesztése volt. A siketvakok helyzete az Európai Unióban. Ez volt Sanja Tarczay előadásának címe. Mondandójának lényege az volt, hogy a siketvak-ság fogalmának meghatározása nélkül nehezen tudunk előbbre lépni érdekeink védelmében, helyzetünk javításá-

ban. Az utolsó plenáris előadást Sergey Sirotkin, az EDBU ekkor még elnöke, az orosz siketvakok vezetője mondta el, pontosabban az angol tolmácsa olvasta fel "Álomtól a realitásig" címmel. A hallottakból nem sok maradt meg bennem. A párhuzamosan zajló workshopokban egy bolgár tanárnő, Emanuela Krasteva beszélt a siketvak gyerekek oktatásáról, a spanyol Francisco Trigueros, szervezetének elnöke pedig a spanyolországi jeltolmács szolgáltokról tájékoztatta az érdeklődőket. Nekem a gyerekek oktatása keltette fel a figyelmemet.

Egy izgalmas délután

A máskor 2 órás ebédszünet ez alkalommal egy órára rövidült. A nagy konferenciaterembe vonult a szavazásban részt vevők többsége, de hosszú percek teltek el, amíg valamennyi szavazó megjelent. A királycsinálók úgy gondolták, hogy a harmadik közgyűlés előtt hosszú hónapokig legesélyesebb elnökjelölt, a norvég Geir Jensen az idén novemberben esedékes manilai világiuniós közgyűlésen induljon az elnöki posztért. Így kontinensünk siketvak uniójának első embere címéért három jelölt versengett. A szavazás titkos volt valamennyi tisztség esetén. Az általános menet egy-egy szavazás során a következő volt: az előző napon kapott nagy fehér lap az ország sorszámával fel, kitöltendő szavazólap borítékkal megérkezik, fehér lap le, szavazólapon ikszelés, borítékba berakás, fehér lap

fel, a zárt borítékot elvitték, fehér lap le, számolás, eredményhirdetés. Hét szavazás volt. Ha valaki több tisztségre is jelölt volt és megválasztották, akkor kivették nevét a később sorra kerülő választások jelöltjeinek névsorából. Az elmúlt ciklus elnöke, az orosz Sergey Sirotkin 3, házigazdánk, a bolgár Dimitar Parapanov 4, az elmúlt ciklus alelnöke, a horvát Sanja Tarczay 8 szavazatot kapott. Tehát a közgyűlés véleményét nyilvánított az oroszok 4 éves munkájáról és ez végig érződött a szavazások során. Például az egyedüli orosz jelölt mindösszesen 10 voksot kapott a lehetséges 15-ből, a választási bizottság norvég és finn tagja 15-15 szavazatot kapott, az eddigi választási bizottsági elnök, az orosz Nadezsda pedig csak 13-at. Az ebédnél már ugrattam Sanját, hogy szerintem ő fog nyerni az elnöki versenyben, amire kedvesen hitetlenkedett. Aztán a szünetben odamentem gratulálni és csak annyit mondtam: "Ugye megmondtam!". Aranyosan nyakamba borult, pusztit is kaptam. Mondtam is Ádámnak, hogy most egy ideig nem mosakodok. Az utolsó szavazásnál Gangl Tamás révén voltunk érdekeltek. 6 jelölt maradt a megelőző választások során a lehetséges 5 vezetőségi tag helyére. Itt az orosz jelölt kapta a legkevesebbet, tehát a Siketvakok Országos Egyesületének elnöke, Gangl Tamás vezetőségi tag lett az Európai Siketvakok Uniójában. Az új EDBU elnök a választási procedura végén aznap estére alakuló ülést hívott össze. Odamentünk hozzá megkérdez-

ni, hogy Tamás képviselőként megjelenjünk-e. Kérdésünkre igenlő választ kaptunk.

Záró Gála és az új vezetőség alakuló ülése

A vacsoránál kivételesen aperitif várt minket bolgár gyümölcspálinka alakjában. Az étkezés során folyamatosan zajlottak a felszólalások, majd egy kis műsorral kedveskedtek a házigazda siketvakok művészeti csoportjai. Egy háromrészes pantomim paródiával illetve népdalokkal szórakoztatták a nagyérdeműt. A vacsora végén elbúcsúztunk szlovén barátainktól, akik már a hajnali fél ötkor induló busszal igyekeztek repülőgépukhöz. Az alakuló vezetőség színhelyéül szolgáló terem megnyitásaig sorra búcsúzkodtunk azoktól a kedves emberektől, akikről úgy tudtuk, már nem találkozunk velük elutazásunkig. Szinte mindenki üdvözölte általunk Tamást, és várják a jövő évi rendezvényünkkel kapcsolatos híreket. Elhelyezkedve a teremben Sanja üdvözölte a megjelenteket, kérte, hogy a kiosztott papírlapokra írjuk fel minden tisztségviselőnek nevét, korát, e-mail elérhetőségét. Ötleteket kért az idén 10 éves Európai Siketvak Unió megünneplésére, javaslatokat munkabizottságokra és még egy sor dolog jelezte a munkaintenzitás fokozódását. Mindezt kedvesen, de határozottan végezte. A 20 perces eligazítás végén tapssal fejezték ki a jelenlevők a tetszésüket. Valamennyi siketvak sorstársam nevében,

de akár valamennyi fogyatékkal élő embertársam nevében kívánom innen is az új testületnek az eredményes munkát világunk jobbítása érdekében. Az est végére egy kedves mozzanat: Sanja a búcsúzásnál kérte, hogy tanítsuk meg a "jó éjszakát" helyes kiejtésére, aminek örömmel eleget tettünk.

A hazautazás napja Utolsó órák a bolgár földön

Hét órára állítottam a telefon ébresztőjét, hogy legyen időm a nyugodt csomagolásra, a lakosztály átvizsgálására, nehogy ott maradjon valami. A reggelenél is még búcsúztunk, akitől lehetett, majd a nyolcadik emeleti szobánkat csomagjainkkal együtt elhagyva a recepcióhoz mentünk. Megpróbáltuk volna visszaváltani megmaradt levánkat, de sem a szállodában, sem a városban nem voltak nyitva az üzletek. Ezen a napon nemzeti ünnep lévén az országban, mindenütt zárva voltak a boltok. Az éppen kijelentkező angolok útleveleit elkeverték a szálloda alkalmazottai, így éppen hogy pontosan értünk a 9 órakor Szófiába induló buszhoz. A búcsúzkodó mosolygós Alex alig tudott leugrani a járműről, máris megállás nélkül robogtunk a bulgáriai főváros egyes termináljára. Itt köszöntek el az angolok, mert nekik innen szállt fel a gépük. A kettes terminálra már csak az orosz küldöttség 9 tagja és mi ketten mentünk. Felajánlottam az orosz küldöttségnek egy órányi beszélgetést, amit elfogadtak. Kértem még

egy kis türelmet, amíg elintézzük a becsékkolást és csomagfeladást - erre jelezték, hogy nekik öt órájuk van a gépük indulásáig és addig sétálnak a repülőtéren kívül. Így elhárították a társalgás lehetőségét, elbúcsúztunk. Elin-téztük a helyfoglalást, feladtuk a feladandót és egy szendvicsre, kávéra letelepedtünk egy büfé közelében. Pár perccel később igyekezve az ellenőrzést végző beléptető ponthoz, Ádám integetett az éppen ott "sétáló" orosz küldöttségnek. A vámmentes részen volt időnk keresgélni, vásárolni némi szuvenírt a hazaiaknak és még a maradvány le-vánkat is visszacseréltük euróra.

Levegőben és földön

Az LH 1703-as járat, vagyis a müncheni gép késve indult. A fedélzeten az utolsó előtti sorban, a 29.-ben foglaltunk helyet. Még Plovdivban hallottunk a várható hűvösödő időjárásról, így nem volt meglepő a kissé zötyögősre sikeredett utazás. A gépből kilépve a több mint tíz fokos hőmérsékletcsökkenés kissé mellbe vágott, de szerencsére az épületen belül elviselhető környezet várt ránk. A több mint három órás várakozás során kétszer is ittam kávé. Meglepődtem mikor kiderült, hogy ingyen szolgáltatásról van szó, bár a fekete leves minősége olyan is volt. Végre eljött az LH 1682-es járat beszállási ideje. Újabb meglepetés: a megszokott jobb oldalt 3, bal oldalt 3 ülés helyett 2-2 férőhely volt, tehát kicsi géppel repülünk haza. Nem is emlékszem olyan re-

pülésemre, ha volt egyáltalán, amikor ilyen pindurka gépen tettem meg az utat. Némi késéssel ugyan, de ezzel is hazajutottunk, és Eszterke várt minket a kijáratnál. Tréfálkoztam vele, hogy Bulgáriában az Eszter nap - május 24. - nemzeti ünnep. A szláv írásbeliség és kultúra napja a dél-európai országban, mint utólag utána olvastam. A tömegközlekedéssel hazatérve 8 óra után már otthon meséltem a dolgokat a családnak egy adag tökfőzelék Eszter módra

fogyasztása közben.

Köszönöm szépen a Siketvakok Országos Egyesülete vezetőségének, hogy lehetőséget adtak e nemzetközi eseményen való részvételre. Remélem sikertült öregbíteni hírünket a nagyvilágban. Nagyszerű élmény volt megtapasztalni az emberek igyekezetét a többre, a jobbra.

Soltész Miklós

Fekete István vetélkedő Ajkán

Ajka, 2013. június 15.

Az idén 13. alkalommal került sor a Fekete István emlékére rendezett vetélkedőre, ahol a szerző Csí és más elbeszélések című írásai voltak felkészülésünk tárgyai és vetélkedőnk témái. Ez a könyv gyönyörűen szép, nyelvet-szívet melengető, az íróra oly jellemző hat művet tartalmaz.

A vetélkedőre kilenc csapat jött el összemérni tudását. Jöttek Komárom-Esztergom Megyéből, Keszthelyről, Zalaegerszegről, Győrből, Szegedről, Pápáról is. Természetesen a vendéglátó Ajka is képviseltette magát: sajnos túl jók voltak. Ők győztek

A zsűriben helyet foglaltak a szervezetek képviselői. Garamvölgyi Annamária Bp-ről, Csehné Huszics Márta Veszprém Megyéből, s két nyugdíjas

pedagógus, kiknek neve Fekete István nevével már szinte összeforrt, Lak István tanár úr - sokak Pista bácsija -, és Stollár Mihályné Magdi néni.

A helyieket Horváth Tibor tanár úr, és mint házigazda, Bábics Valéria, a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ vezetője képviselte.

A játékot Valler Andrea állította össze és vezette le.

Színvonalas, tudást próbáló vetélkedőn vettünk részt.

Immár hagyománnyá vált, hogy a VAGYCSOME szervezésében Szeged városa is képviselteti magát ezen a jeles eseményen. Én csak mint kísérő vettem részt a vetélkedőn. Súgtam volna, de nem illik és nem is tudtam. A művek egyszeri elolvasása nem bizonyult ele-

gendőnek. Így nekem csak a szurkoló, a krónikás, a fotós szerepe jutott. De ezt is szívesen vállaltam.

Szeged Ajkától messze van, ezért mi már pénteken délután megérkeztünk, s a szombat éjszakát is ott töltöttük. Nagyon kellemesen csalódtam a városban, amit, ha teljesen meg nem ismerhettem az idő rövidsége miatt, de arra sarkall, hogy ide mindenképpen visszatérjek, ha tehetem.

Meglepett a rengeteg zöld, a parkok sokasága. Különösen a Városliget, a Csónakázó-tó. A szigeten Fekete István Borsos Miklós alkotta mellszobra, s körötte az író kedves hőseinek vakok által is kitapintható szobrai. Bogáncs, Kele, Hu, Csí, Ci-Nyi egy hatalmas dióval. Samu Katalin alkotásai. S egy általam

agárnak vélt ülő kutya szobra, akit könyvtárosként szomorú bevallanom, de nem tudok névhez kötni.

Fekete István emlékéhez méltóan gyönyörűen, a természet színeiben pompázón fogadtak bennünket e szobrok, megálmodóiknak és karbantartóiknak köszönhetően. A város és a látogatóik nagy öröme.

Köszönjük Csákány Lajosnak a szíves kísérést, megérkezésünktől a búcsúig, napkeltétől napnyugtáig és Lak Pista bácsinak a kissé bohókás csapattunkhoz való szeretetteljes türelmét. És természetesen a szervezőknek a figyelmes vendéglátást, profi rendezést.

Szóts Katalin

Könyvtáros, Hangoskönyvtár, Szeged

Boldog születésnapot!

Hegedűs Valér virtuóz zongorajátékával kezdődött el a VGYHE Nosztalgia Klubjának és Horizont Kultúr csoportjának ünnepi műsora a Nádor Teremben 2013. május 26-án. A Kultúra Lovagja címmel kitüntetett zongoraművész nem első alkalommal játszott a VGYHE Horizont Kultúr csoport szervezésében az érdeklődőknek. A Horizont Kultúr csoport 15 éve, a Nosztalgia Klub pedig 18 éve alakult. Mind a kettő vezetője Bereczk Istvánné Erzsike, aki megérdemli az elismerést.

A műsorvezető, Erdős Márta, az

MVGYOSZ hangos-könyvtárának munkatársa nagy tisztelettel köszöntötte Vitray Tamást, a rendezvény fővédnökét, valamint feleségét, Kállai Bori színésznőt, akik örömmel tettek eleget a felkérésnek. A művésznő zenész-színészként operett melódiákat énekelt közönségének Hegedűs Valér zongorakíséretével.

A slágereket Borai Botond, a VGYHE elnökének köszöntő beszéde követte. Elmondta, hogy a klubok vezetői segítségével az egyesület célja és törekvése az, hogy nagyszabású kulturá-

lis és szabadidős rendezvényeket szerveznek. Borai Botond megköszönte, hogy Bereczk Istvánné vezetésével az ünnepelt két csoport országszerte öregbíti a VGYHE és a látássérültek hírnevét.

Végre eljött Vitray Tamás pillanata. A mindenki által közkedvelt és ismert sportriporter, főszerkesztő és újságíró csak állt a színpadon, és régmúlt eseményeket varázsolt elénk. Mosolyt csalt az arcokra, elégedettséget, elismerést és tiszteletet váltott ki hallgatóságából. Ahogy megszólalt, hangját mindenki felismerte. "Mit keresek én itt?" - kérdezte önmagától, de meg is adta a választ. "Beszélgetni tudok talán még egy kicsit." - mondta ő. Felajánlotta ezért, hogy szívesen beszélget közönségével hivatásáról, pályájáról. 55 évig televíziózott, több stílusban alkotott. Állítása szerint a "pletyka" volt az, amely megteremtette hírnevét, hiszen a Magyar Televízió sportriportereként olyan országokban, eseményeken járt, ahová akkoriban nem juthatott el könnyedén senki sem. Színes televízió híján fantáziadús közvetítéseivel nyitotta ki a nyugati világ ablakait az emberek előtt. Vitray Tamás autodidakta módon képezte magát, és vált a hazai televíziózás elfeledhetetlen nagyjává. Számos elismerés és kitüntetés birtokosa. 2005-ben a Kossuth-díjat is odaítélték számára kimagasló munkásságáért. Könyveiben sokat elárul magáról. Legbüszkébb a Kiképzés című írására, ami az MVGYOSZ könyvtárából is kölcsönözhető. A közönség kérdésére

elmondta, hogy még mindig dolgozik, az egyik sporttelevízióknak készít műsorokat. A tanár úr a beszélgetést azzal zárta, hogy örült a találkozásnak, ha hívják, szívesen jön máskor is.

Vitray Tamás szavait zenés és verses produkciók követték. Először jómagam játszottam Schubert egy darabját, majd Tarján Péter, a Játékszín színésze egy Illyés Gyula verssel és egy Kálnoky műfordítás paródiájával szerzett számomra felejthetetlen perceket. Péter Anna, Péter Melánia és Farkas Judit a következő blokkban áriákat énekelt, Dunaveczi Leona pedig musical részleteket adott elő. A Horizont Kultúrcsoport tagjai is színpadra léptek. A műsorban közreműködött egy-egy verssel Tóth Péter Pál és Borsodi Zsuzsanna, valamint énekes produkcióval, velem karöltve Nagy Krisztina. Az ünnepség zárásaként Péter Anna és a Csepeli Mosolygó Népdalkör teremtettek igazi ünnepi hangulatot. A magyar nóták és a népdalok szerelmesei találhattak a délután végén kedvükre való muzsikát.

Úgy gondolom, hogy a maroknyi közönség jól szórakozott, és az ünnepelt kluboktól ajándékba szeretetet, emberiséget, sok jókedvet kapott.

A magam nevében kívánok sok kitartást és erőt a további műsorok szervezéséhez Bereczkné Bihari Erzsébetnek és segítőinek!

Kovács Judit

Sport, szabadidő

Teljesített Kinizsi 100

A Kinizsi Természetjáró Szakosztály május 25-26 között rendezte meg a Kinizsi 100 teljesítménytúrát a Pilis és a Gerecse hegységben. A távon bárki elindulhatott, 24 óra állt a résztvevők rendelkezésére. A hagyományosan csak gyalog teljesíthető túra leghosszabb távja volt ez. 40 és 27 kilométeren is rajthoz állhattak a természet szerelmesei.

Jeremcsuk István (Isti) a 100 kilométeres távot teljesítette kísérőjével, amiért sok-sok elismerést, kitűzöt és oklevelet kapott. Beszámolóját az alábbiakban olvashatják.

Eljött végre a várva várt nap, az a bizonyos május 25-e, amit számomra végülis nem a Bajnokok Ligája döntője, hanem életem első 100 kilométeres teljesítménytúrája tett igazán izgalmassá. Igen, ez bizony a Kinizsi 100, aminek a szintidőn belüli teljesítésében az előzőekben abszolvált Mátrabérc és Sárga 70 után nemigen kételkedtem, a kérdés inkább csak az volt, milyen állapotban sikerül megküzdennem ezzel a nem éppen kis kihívással.

Az eddigiektől eltérően tudtam a túra előtt egy óránál többet aludni, pedig az adrenalin már napokkal előtte bennem volt, és bizony pörgetett rendesen. Mindenesetre viszonylag éberem sike-

rült nekiindulni, pontban reggel hétkor. A túrán ezúttal Peti egyik barátja, Székely Rolf Dániel (tizenháromszoros K100-teljesítő), valamint az Index két újságírója is velünk tartott. Gondoltam jobb is, hogy többen megyünk együtt, már csak a hangulat szempontjából is, hiszen a vidámság egy ilyen megpróbáltatáshoz azt hiszem, elengedhetetlen.

Szerencsére a hangulattal nem volt baj, sőt, nyugodtan mondhatom, hogy elejétől a végéig jól éreztem magam. Petivel folyamatosan osztottuk egymást - persze csak poénból -, és az indexes srácok is nagyon jó fejek voltak, szóval hamar összeszokott a kis csapat. Út közben az újságíró kollégák egy elég komoly mennyiségű videó anyagot is készítettek, így időnként engem is interjúvoltak, de mindez nem vett el sokat az időnkől, mert a kérdésekre többnyire menet közben próbáltam válaszolgatni.

Szerencsére egyébként nem volt túl meleg, mert így elég volt két kulaccsal elindulni, amiket aztán a pontokon újratöltöttünk, ha szükség volt rá. A hátizsák azért így is megtelt, mert kalóriából bizony nem kevés kell egy ekkora távra. 10 óra 45 körüli idővel érhattünk Mogyorósbányára, ezzel már a távnak

valamivel több, mint a felét megtettük. Ekkor már azért mindannyian éreztük a lábunkban a legyalogolt 51 kilométert, de tudtuk, hogy innen már könnyebb terep, és jóval kevesebb szintemelkedés vár ránk. Húsz perc pihenő után, 11:05-ös idővel indultunk tovább. Közben kicsit aggódtunk Gábor és Dani (a két indexes srác) miatt, mert egyikük már korábban jelezte, hogy szaporodnak a vízhólyagjai, és kicsit tartottunk tőle, hogy ez esetleg még probléma lehet a későbbiekben. De erről szó sem volt: kitartóan, és elég jó tempóban tudtak jönni végig, azt hiszem itt már nem volt kérdés, hogy bőven szintidőn belül leszünk. Bányahegy előtt pár km-rel Székely Danival elkezdtünk kocogni amolyan átmozgatás gyanánt, így kicsit elhúztunk, de pár perc múlva Petiék is megérkeztek a pontra, ahol forró teát ihattunk. Peti valahonnan szerzett sört is, természetesen az is bőven elért, de aztán mentünk is tovább, itt nem időztünk sokat.

A nyolcvanadik km környékén azért már kicsit kezdtem nyűgös lenni, de inkább az álmoság miatt, fizikálisan még akkor is nagyjából rendben voltam, legfeljebb a térdeim fájtak kicsit. De a megállásokat már elég türelmetlenül viseltem, én az utolsó 20 km-en már nem nagyon akartam állni, legfeljebb pár korty tea, vagy egy energiagél elfogyasztása erejéig. Egyrészt nagyon beakartam már érni, másrészt viszonylag hűvös volt már, kihűlt izmokkal pedig nem túl kellemes újra elindulni. A pul-

csit meg nem akartam felvenni, mondván, hogy az emelkedőkön majd úgyis rámrohad. Mert azért volt még belőlük egy pár, például 81 km környékén kezdődött egy elég hosszú kaptató, ami valahogy sehogy sem akart véget érni, de végülis elég tisztességes tempóban felértünk. Aztán még két ugyanilyen véget nem érő murvás szakasz következett, de akkor már annyira álmos voltam, hogy csak vitt a lábam, gondoltam egyszer úgyis beérünk. És olyan nagyon még ekkor sem unatkoztam, mert közben egy darabon egy hozzám hasonlóan első 100-as teljesítő lánnyal tudtunk együtt haladni, úgyhogy sikerült itt is némi beszélgetéssel múlatni az időt, no meg a kilométereket. Peti a maga módján még szerenádokat is adott a leányzónak, a telefonja segítségével szolgáltatott némi zenét pár perc erejéig.

Az utolsó emelkedőt követően már csak egy technikásabb lejtős szakasz volt hátra, majd Baj községet elérve az utolsó, nagyjából 4 kilométert aszfalton kellett megtennünk. Az igazat megvallva, én itt még szívesen begyújtottam volna a rakétákat, kedvem lett volna egy jó kis aszfaltfutáshoz ennyi terep és emelkedő után. Az indexes team azonban ezt a javaslatomat egyöntetűen leszavazta, és mivel a befutót is dokumentálni kellett, végülis abban maradtunk, hogy előrekocogunk, és az utolsó 1 km-en bevárjuk őket. Így is lett: miután a srácok utolérték minket, a táv utolsó 1 százalékát együtt sétáltuk le a

célig. Itt az oklevél és a kitűző mellett kézfogások és gratulációk özöne, az ebédlőben pedig fánk és gulyásleves várt minket. Reggelizés közben az eltelt 22 és fél óra összegzéseként még néhány újságírói kérdésre válaszoltam, aztán siettünk is a vonathoz, amit nagyjából tíz percünk volt elérni. Nagy szerencse, hogy volt sofőrünk, különben sprintelhettünk volna az állomásig (bár ezzel minden bizonnyal pótolhatam volna az elmaradt örömfutást), a vonatra tervezett söröket viszont így sem volt időnk megvenni. Talán nem is baj, mert az ébredés így is nehézkesen

ment Kelenföldön, onnan pedig még várt rám némi buszozás, meg nagyjából kétszáz méter séta hazáig - ezúttal már aszfalton, és mindössze néhány lépcsőfoknyi szintemelkedéssel.

Azt hiszem, életem első százas túrája ennél jobb nem is lehetett volna. Bátoran mondhatom, hogy kizárólag pozitív élményekkel lettem gazdagabb. Ha minden a terv szerint alakul, akkor jövőre újra nekifutok, akár egy húsz órán belüli teljesítés reményében.

Jeremcsuk István

Csörgőlabda torna a lengyelországi Suprasl városában

2013. május 30. - június 01. között nemzetközi csörgőlabda tornát rendeztek a lengyelországi Suprasl városában. Hazánkat a férfi és a női váloga-

tott egyaránt képviselték. Az előbb említett csapat az 5. helyen végzett, még az utóbbi aranyéremmel ünnepelt. A küldöttséget Bodányi Levente, Páni Róbert edzők és Kovács Brigitta, a Paralimpiai Bizottság gazdasági vezetője segítette és kísérte.

A csapat csütörtök délután foglalta el szerény szállását a piciny városkában. Csupán annyi dolga volt aznap, hogy kipihenje az út fáradalmait, amely ráfért mindenkire az átutazott éjszaka után. A mérkőzéseket pénteken

és szombaton bonyolították le a szervezők.

A férfiak mezőnyét 8 csapat képviselte. Őket két négyes csoportba osztották, így a mieinknek a csoportmérkőzéseken Angliával, Algériával és Irakkal kellett megmérkőzniük. Anglia együttese 2-0-ra, Algéria csapata pedig 11-2-re múlta felül csapatunkat. Irak ellen összeszedték a fiúk magukat, gólgazdag meccsen 15-12-re diadalmaskodtak. Sorsuk legyőzött ellenfelük kezében volt, az ő győzelmüktől függött az, hogy a négy legjobb csapat között legyenek fiaink. Irak kikapott, ezért a magyarok az 5. - 6. helyért Katar csapatával mérkőztek meg. Utolsó meccsüket megnyerték a fiúk, így a tornát az 5. helyen zárták.

A torna végeredménye:

1. Algéria
2. Ukrajna
3. Lengyelország
4. Anglia
5. Magyarország
6. Katar
7. Irak
8. Oroszország

A női válogatott 6 tagjának Angliával, Ukrajnával és az Oroszokkal kellett megküzdeniük. Az első meccsen az Ukránokkal 4-4-et játszottunk, majd Oroszországot 5-1-re, Angliát 10-0-ra vertük meg. A lebonyolítás

értelmében a kisdöntőt Anglia és Ukrajna együttese, a nagydöntőt pedig Magyarország és Oroszország vívta. A bronz meccsen Ukrajna lényegesen jobbnak bizonyult, lekázta ellenfelét. Az aranyéremért vívott csata viszont nagy izgalmakat hozott. Csapatunk 2-0-ról 2-2-re egyenlített a mérkőzés második felében, majd a hosszabbítás elején aranygóllal győztünk 2-3-ra módosítva az eredményt.

A torna végeredménye:

1. Magyarország
2. Oroszország
3. Ukrajna
4. Anglia

A nőknek A csoportos válogatottakat sikerült maguk mögé utasítaniuk. A férfiaktól is kiváló az 5. helyezés, mivel az A csoportba visszajutni próbáló válogatottnak több, paralimpián résztvevő együttesel is meg kellett mérkőzniük.

"A lengyelországi szereplés sportdiplomáciai szempontból is rendkívül sikeres volt. Több nemzeti együttes is elfogadta a meghívást az októberi, egri nemzetközi tornára." - olvashatták a sportok szerelmesei a Magyar Paralimpiai Bizottság honlapján (www.hparalimpia.hu)

Kovács Judit

UltraBalaton

(Interjú Orbán Csabával)

Fotó: www.edzesonline.hu

"Orbán Csaba Kabóca szombaton áll rajthoz az Ultrabalaton egyéni mezőnyében. Meglehetősen ritka, hogy súlyos látássérültek ilyen hosszú távú versenyen részt vegyenek, és sikeresen teljesítsék azt, így Kabóca vállalkozása nem csupán itthon egyedülálló, de nemzetközi szinten is jelentős. Kabóca több maratoni és ultratávú futóversenyt teljesített már sikerrel, legutóbb Londonban vett részt az első para-

sportolók számára rendezett maraton világkupán. A Balaton körül Kerekes Csaba kíséri majd, kétkeréken." - Írta Orbán Csabáról a www.edzesonline.hu oldal.

A csak Kabócaként ismert sportember kísérője segítségével teljesítette a 212 kilométeres távot, és a 32 órás szintidőn belül, 30 óra, 9 perc 10 másodperc alatt ért célba. A sportoló pokoli kínokat élt át a táv teljesítése közben, de nem adta fel.

Orbán Csaba párja, Vidács Krisztina az MPB hivatalos honlapjának elmondta, hogy az atléta 120 km-nél komoly lábsérülést szenvedett, de eszébe sem jutott, hogy feladja. A hátralévő 92 km-t sétálva tudta csak megtenni, az első feltételezések szerint Orbán Csabának a felépülése legalább egy hónapot vesz igénybe.

A táv teljesítésében rengeteg segítséget nyújtott Lőrincz Olivér edző és Kerekes Csaba, korábbi triatlonbajnok, aki kerékpárral kísérte végig az erőn felüli teljesítményt nyújtó atlétát.

www.hparalimpia.hu

A Vakok Világa szerkesztőjeként napokkal később tettem fel Kabócának kérdéseimet. Az interjúval célom, hogy a sportember példáján keresztül bizonyítsam, hogy az elszántság, az akarat legyőzi a lehetetlent.

Mesélj gyermekkorodról! Látássérültként születél, vagy később vesztetted el látásodat?

Rövidlátóként születtem, és súlyos szemtekerezgéssel. Ez azóta is megmaradt, bár ez a legkisebb problémája a szememnek. A látásvesztésem 27 éves koromban, tehát 15 évvel ezelőtt kezdődött ritka retinabetegség miatt. Akkor csak apró vakfoltjaim voltak, amelyek idővel nőttek, szaporodtak, évek során összeértek, ma már inkább csak látófoltokról beszélhetünk, amelyek zsugorodnak. Ráadásul pont a látásközéppontomat veszítettem el először, és emiatt a papír alapú olvasási képességemet. Jelenleg aliglátó vagyok, körülbelül 5 százalék, amit látok. Most éppen -9.5 dioptriás kontaktlencsét hordok, mert a maradványlátásomhoz erre igen nagy szükségem van.

Gyerekként is sportoltál, esetleg később jött a mozgás szeretete?

Mindig mozgékony voltam, bár eléggé könyvmoly is egyben. Kisgyerekként korcsolyáztam, bicikliztem, később általános iskolában küzdősportokban próbálgattam magam. Egy évig atlétizáltam is hetedikben, de nem volt jó az edzőm, elmaradtak a sikerek, és elvette a kedvem tőle. Aztán 16 évesen találkoztam a barlangászattal, ami egy életre elkötelezett. Először még szódászi-
fon szemüvegben, később kontaktlencsével kúsztam-másztam. Ebben a sportágban sokra vittem, ha lehet így

mondani, elvégeztem a legmagasabb szintű tanfolyamokat, túra- és kutatásvezető lettem. Oktattam és vizsgáztattam is, és büszke vagyok rá, hogy tanítványaim közül jó páran később maguk is túra- és kutatásvezetők, barlangi mentők, váltak. Most már ritkán megyek föld alá, de örökre barlangásznak tartom magam, és ez így is marad, ha teljesen megvakulok, akkor is. A barlangászat hozta magával a rokon sportágakat, sziklamászást, magashegyi túrázást. Ezek adták meg azt az alap állóképességet és a mentális kitartás képességét, melyekre a későbbi hosszútávú pályafutás során építkezhettem. Mindezek mellett a vitorlázást is nagyon szeretem, a Balatonon és a Földközi-tengeren egyaránt, és a siklóernyőzést is kitanultam.

Atléta lettél, a hosszútávúfutást választottad. Mi volt ennek az oka?

Személyes apropója volt. 38 évesen, már gyengénlátóként, a párom miatt kezdtem futni, aki hobbikocogóként egy terep félmaratonra készült. Ő vette észre bennem a tehetséget, ő hozott össze az edzőmmel is. A sikerek hamar jöttek, néhány hónap alatt nulláról jutottam el a 89 km-es terep ultramaratonig. Kezdetben (2009-2010) főleg terepversenyeken indultam, a természet, a hegy szeretete miatt, de a látásom azóta is romlott, ez és a paralimpiai célkitűzések miatt átnyergeltem az aszfaltfutásra.

Mióta futsz, hány versenyen vettél részt eddig?

Ahogy fentebb írtam, 4 éve kezdtem futni, a versenyeim számát nem is tudom, de már szép éremgyűjteményem van. A 12 perces Cooper-futás pálya-versenytől a Mont Blanc-masszívum körüli hegyi ultrán át a 212 km-es aszfaltos ultráig minden távon kipróbáltam már magamat. Érdekes, hogy első hivatalos utcai maratonomat viszonylag későn, már a 100 km-es távok elfogyasztása után futottam le.

Ezek közül melyik volt a legemlékezetesebb, a legnehezebb?

Több emlékezetes is van, úgy mondhatnám, a 4 éves futókarrier minden esztendejének megvoltak a kiemelkedő eseményei. Sorrendben: 2009: 8 Bucka Terep Ultra, Piros 85 terep ultra. 2010: Vértesi Terep-félmaraton, Ultra Trail du Mont Blanc CCC. 2011: Kisbéri 100 km, Komáromi Erődpróba 6 órás ultra. 2012: Sevilla Maraton (paralimpiai kvalifikáció), London Paralimpia. A 2013-as év legnagyobb eseménye, egyben életem legkeményebb kihívása pedig a múlt hétvégi 212 km-es UltraBalaton volt, melyet még egy 6 órás ultra és egy maraton fog követni.

Véleményed szerint szabad különbséget tenni verseny és verseny között?

Nem csak szabad, kötelező. Vannak tétversenyek, melyeken a maximumot kell teljesíteni, vannak felkészülési, felhozó megmérettetések, és vannak a

puszta élvezetből, vagy a társaság kedvéért lefutott versenyek.

Egy héten mennyit edzel? Hogyan készülsz a megpróbáltatásokra?

4 éve, a kezdetektől Lőrincz Olivér mesterem irányításával készülök. Heti 6 edzésnapom van, 80-130 km között futok egy héten, ezt kiegészíti még úszás, spinning, télen állóképességi, izomerő-fejlesztő tornatermi edzések is.

Amatőr sportoló vagy, ha jól tudom. Mindenre jut elég idő?

Az edzésmennyiségtől függően rész munkaidőben, heti 10-20 órában a Láthatatlan Kiállításon dolgozom, emellett lakóhelyünkön, Úriban háztáji gazdálkodunk is. Évek óta szponzori támogatással, illetve tavaly állami sportösztöndíjasként készülhetek a versenyekre, ez nagy könnyebbséget jelent. A két kicsi gyermek neveléséből is minél inkább igyekszem kivenni a részemet, összességében szinte minden percem be van osztva, és figyelniem kell, hogy eleget pihenjek.

A kedves párod és a gyermekeid milyen tanácsokkal engednek el otthonról, amikor rajthoz állsz?

A gyermekek még nagyon picik, Imola 2,5 éves, Botond 9 hónapos. Mi a paralimpiai felkészülés alatt váltunk családdá. Így ők még nem értik, apa mit csinál, de bízom benne, egy napon büszkék lesznek rám. A párom biztosítja a hátországot, kiváló szervező,

ahogy ideje engedi, sokat tesz a futásokkal kapcsolatos ügyintézés terén. Nagyon szokott idegeskedni a versenyeim alatt, egyrészt a testi épségem miatt, másrészt hogy sikerüljön teljesíteni a kitűzött célt. Tanácsokat nem ad, de ellenőrzi a csomagomat, felszerelésemet, ha kell az edzőmmel is konzultál.

Ők erőt adnak neked, vagy futás alatt kizárod a külvilágot?

Ők is hatalmas erőt adnak nekem, de nem kizárólag a családomra gondolok futás közben. A versenyszabályoktól függően, van amikor zenét is hallgatok, vagy ahol kísérő vigyáz rám, próbálok meditatív állapotba kerülni, de olyan is van, hogy beszélgetek.

Beszélgessünk egy kicsit a terveidről is. Hol és mikor lesz a következő megméretetés?

Most egyelőre egy jókora pihenés vár rám, utána az őszi szezonban még szeretnék egy 6 órás versenyen indulni Balatonalmádiban, végül a Frankfurt maratonnal zárnam az idei versenyévet.

Van olyan futóverseny, amit mindenképpen teljesíteni szeretnél életedben?

Az UltraBalaton volt egy ilyen különleges célkitűzés, illetve a paralimpiai szereplés, és mindkettő sikeresült. Az ultrafutás terén, a világ két legkeményebb aszfaltos ultrája a Badwater és a Spartathlon. Az utóbbi tünik elérhetőbbnek, és még nem volt látássé-

rült teljesítője. Már pedzegetik előttem ezt a témát, mégsem érzem még magamban azt a bizonyos tüzet, ami a spártai felkészülés útján elindítana. 6 órás és 100 kilométeres eredményeimben szeretnék még javítani.

12. lettél a londoni paralimpián. Ha sikerül, Rióban képviseled a hazai színeket?

Szívesen képviselném. Több tényezőtől is függ persze, milyen kvalifikációs időt jelölnek ki, hányan leszünk, hány kvótát nyer Magyarország, stb. Szóval feltehetően csak 2016-ban derül ki, ott lehetek-e.

Búcsúzóul üzenj valamit az olvasóknak!

A lehetetlen nem létezik, ez egy elcsépelet mondás, ráadásul egy ismert sportmárka reklámszlogenje is, mégis ezt szeretném üzeni. Továbbá, hogy ne csak üres frázisokat puffogtassak, szeretném biztatni minden olyan látássérült társamat, aki szabadidejének tartalmas eltöltését nélkülözi, keresse az integrált szórakozási, sportolási lehetőségeket kínáló egyesületeket, alapítványokat, mert egyre több ilyen van, és egyre több választási lehetőség áll előttünk, látássérültek előtt is.

Köszönöm a beszélgetést. Jó egészséget és kitartást kívánok munkádhoz.

Kovács Judit

Bajnokot avattak

Rájátszás, II. forduló

A magyar felnőtt csörgőlabda bajnokság utolsó fordulóját rendezték meg 2013. június 8-án, Budapesten a Neumann János Számítástechnikai Szakközépiskolában. Eredetileg a csapatok Győrújbaráton gyűltek volna össze, de a kritikus árvízhelyzet miatt a fővárosban tartották a meccseket.

Felsőház

A rájátszás mérkőzéseit a felsőház kezdte meg a reggeli órákban. A meccsek az érmeért folytak, az előző fordulóban nem dőltek el a végeredmények.

A Wesselényi SE veretlenül zárta a bajnokságot, míg a női válogatott mind-egyik összecsapását elvesztette.

A felsőház mérkőzései:

Wesselényi SE - Női válogatott	12:4
Vak Diákok SE I. - Vak Diákok SE II.	12:2
Wesselényi SE - Vak Diákok SE I.	7:7
Női válogatott - Vak Diákok SE II.	5:6
Vak Diákok SE II - Wesselényi SE	10:20
Vak Diákok SE I. - Női válogatott	15:5

Alsóház

Az alsóház együttese a délutáni órákban vettek labdát kezükbe. Eger csapata nem állt ki az utolsó rájátszáson. Meglepetések nem születtek, rendben zajlottak le a meccsek.

Az alsóház mérkőzései:

Eger - Gyengénlátó Diákok SE	elmaradt
Nyíregyháza - Tatabánya	1:10
Eger - Nyíregyháza	elmaradt
Gyengénlátó Diákok SE - Tatabánya	20:10
Tatabánya - Eger	elmaradt
Nyíregyháza - Gyengénlátó Diákok SE	1:11

Végeredmény, tabella

1.	Wesselényi SE	80:30	20 pont
2.	Vak Diákok SE I.	64:28	17 pont
3.	Vak Diákok SE II.	34:67	9 pont
4.	Női válogatott	19:60	3 pont
5.	Gyengénlátó Diákok SE	50:20	18 pont
6.	Tatabánya	28:49	10 pont
7.	Eger	17:7	9 pont
8.	Nyíregyháza	2:21	4 pont

Amint az látható, az aranyérmet a Wesselényi SE játékosainak a nyakába akasztották, az ezüstöt a VDSE I, a bronz medált pedig a VDSE II. csörgőlabdásai kapták. A dobogós helyekért kupa is járt, amelyet Szappanos István, a Magyar Kézilabda Szövetség ParaSport Albizottságának elnöke adott át. Néhány szót szolt a játékosokhoz. Mindenkinek, a játékvezetőknek, a csapatoknak és az edzőknek megköszönte az egész éves munkáját, és további sikereket kívánt a férfi válogatott tagjainak, akik június végén Marseillesbe utaznak.

Kovács Judit

Teke Eb: Keresztesi Lajosné aranyérmes!

Fantasztikus magyar siker született a szerbiai Apatinban zajló Teke Európa-bajnokságon: Keresztesi Lajosné a B2-es kategóriában aranyérmes lett!

Versenyzőnk rendkívül kiélezett csatában, összesítésben a lehető legkisebb különbséggel, egyetlen fával előzte meg horvát riválisát.

Remekül szerepelt a B3-asok között Spányik László is: az élete első Eb-jén szereplő sportoló 739 fával a 9. helyen bejutott a szombati döntőbe, ahol végül a 10. helyet szerezte meg.

A Vakok Világa szerkesztőjeként gratulálok a csapatnak az elért teljesítményhez.

Élmezőnyben végeztek a magyarok az alanyai triatlon EB-n

2013. június 12-én (csütörtökön) utazott el a magyar csapat a törökországi Alanyában rendezendő triatlon Európa-bajnokságra, ahol a mieink vasárnap álltak rajthoz.

Dr. Litavec Anna, a csapat szakvezetője - és Lengyel Zsófia segítője a látássérültek versenyén, Ocelka Róbertnek Tóth Viktor segít - elmondta, hogy legalább egy érmet vár a mieinktől.

"Többszörös Világ- és Európa-bajnokunk, Boronkay Peti felkészülése sajnos nem volt ideális, húsvét hétfőn lábsérülést szenvedett, azóta sincs százszázalékos állapotban, ami legerősebb számában, a futásban hátrányt jelent számára - mondta az elutazás előtt dr. Litavec Anna. Balogh Zoli kirobbanó formában várja az Eb-t, másfél hete a madridi Világkupán a második helyen végzett, de az aucklandi világbajnokságon is ötödik lett, ami szintén kimagasló eredmény.

Ráadásul a VB-n a depóban, a cipőfűzéssel vesztett sok időt, ha csak a versenyeredményeket vesszük figyelembe, akkor negyedik lett volna. Zoli azért ment ki korábban, mert Angliában él, és szerettük volna, hogy legyen ideje megszokni a hűvös, esős idő után a 33 fokos kánikulát és a magas páratartalmat. Azt nem tudtuk előre, hogy Magyarországon sem lesz jobb az időjárás, mint a szigetországban volt."

Az Eb-n a paralimpiai sprinttávot -

750 m úszás, 20 km kerékpározás, 5 km futás - kell teljesíteniük a résztvevőknek.

"Az idei eredmények még nem befolyásolják a riói kvótaszerzést, ezért igyekszünk levenni a nyomást a sportolók válláról, ugyanakkor abból a szempontból rendkívül fontos az Eb, hogy a triatlon Rióban szerepel először a paralimpiai programban, és az új ciklusban ez az első kiemelkedő nemzetközi verseny - tette hozzá dr. Litavec Anna. Egyelőre még mi sem tudjuk, hogyan lehet kvótához jutni, most változtatnak a kategorizálás rendszerén, egyelőre az sem dőlt el, hogy kategóriánként hányan vehetnek részt a játékokon."

A szakmai stáb tagjaként Faldum Gábor és Becsey János segíti még a helyszínen versenyzőink minél jobb felkészülését.

Írták az elutazás előtt a www.hparalimpia.hu oldalon.

Minden magyar az élmezőnyben végzett

Bár az éremszerzés nem sikerült, a magyar triatlon-válogatott valamennyi tagja dicsőségesen helytállt a törökországi Alanyában rendezett Európa-bajnokságon.

Dr. Litavec Anna szakvezető tájékoztatása szerint Balogh Zoltán na-

gyon kemény mezőnyben ért oda az ötödik helyre, Boronkay Péter sérülten is vállalta az indulást, többszörös Világ- és Európa-bajnokunk hatodik lett.

A látássérültek versenyében Lengyel Zsófia segítőjével, dr. Litavec Annával a negyedik helyet szerezte meg, tizenhárom percet javítva a tiszaujvárosi országos bajnokságon elért eredménnyel. A férfiak mezőnyében Ocelka Róbert segítőjével, Tóth Viktorral az ötödik helyen zárt.

A sportág következő kiemelkedő jelentőségű nemzetközi eseménye a szeptemberi londoni világbajnokság lesz, a mostaninál is erősebb mezőnnyel.

www.hparalimpia.hu

A látássérült versenyzőknek gratulálunk teljesítményükhöz, kitartást és eredményes munkát kívánok!

Kovács Judit

Halottainkra emlékezünk

Az örök túramezőkre költözött a nagy természetbarát

Alig múlt egy éve, hogy 90. születésnapján köszöntöttük Varró Gusztávot, minden természetjáró Guszti-(bácsi)ját. Még emlékfát is állítottunk a Sárpentelei Parkerdőben számára. Pontosabban lelke számára, mert Guszti hosszú évek óta azt hangoztatta, ha meghal, egy

tölgyfában fog lelke tovább élni, és a természetbarát szellemet onnan fogja tovább éltetni. 2013. május 31-én a déli órákban jött a hír, hogy a kora, a romló látása és az egészségi állapota miatt két év óta szobafogságra, majd kórházi kezelésre szorult természetjáró barátunk testéből a lelke átköltözött az egy éve előkészített "lakhelyére", a sokat emlegetett tölgyfába: a "Guszti Fáj"-ba.

Varró Gusztáv a magyar természetjárók, a természetbarát mozgalom

emblemikus alakjává vált. Az 1950-es években a hazánkban fellendülő természetjáró mozgalomba kapcsolódott be. Székesfehérváron, röviddel utána egész Fejér Megyében ennek a szervező munkának a vezénylői között találjuk. Meghatározó szerepet töltött be az 1962-ben az erdész-vadász-természetbarát találkozó nyomán kibontakozó Társadalmi Erdei Szolgálat létrehozásában, amelyből néhány éven belül országos szervezet épült fel. A lakóterületeken kívüli műemlékvédelemre létrehozta a "Csókakői mozgalmat", a volt Kisgyón Bányatelep felhagyott épületeiből kezdeményezésére természetbarát telepet alakítottak ki, ahol tíz szakosztály kapott "otthont". Számos tisztséget töltött be a megyei természetbarát mozgalomban, országos szinten is ismert és elismert volt tevékenysége. A lassan erősödő látásromlása miatt az élen állási aktivitása csökkent ugyan, de városi szinten lakótelepi természetjáró egyesületet irányított, a vakok és gyengélátók szervezetében is megyei elnökséget vállalt tíz évig. A megyei Természetvédelmi Szolgálatban aktív szerepet töltött be. Számos városi, megyei, országos kitüntetés, elismerés birtokosa. Ő tudta és átérezte, hogy az ember jövőbeli boldogulása a természet értékeinek fennmaradásától függ. Életvitelével, a természet iránti alázatával példát mutatott természetismeretből, természetszeretetből, a természeti értékek védelmének fontosságából. Tanítása, intelmei megszívlelendők az utána következők számára.

(A Fejér Megyei Természetbarát Szövetség és Természetvédelmi Szolgálat nevében Dr. Banizs Károly megyei TeSz vezető).

Emlékezés Nagy Ernőre

A Kisalföld című napilapból értesülhettek Nagy Ernő, aranydiplomás villamosmérnök haláláról. Június 18-án temették. A következő megemlékező sorok Lak István gondolatai.

Nagy Ernő villamosmérnökként végzett. Látásának elvesztése után bekapcsolódott a Győr-Moson Sopron Megyei szervezet életébe. Később 25 éven át volt titkára a Győri egyesületnek. 1982-től országos küldött lett, majd az országos elnökség tagjaként tevékenykedett közel 15 évig.

Sokat tett sorstársai érdekében és törődött a látássérült emberek sorsával. Németországi kapcsolatainak köszönhetően az ottani egyesület, a Kelet-európai országokat, köztük hazánkat is támogatta, és díjtalan üdültetésben részesítette. 1985-től több magyarországi csoport is üdülhetett az egyesület üdülőjében, Waldeckben.

Kovács Judit Lak Istvá gondolatai alapján

Emlékezés Seres Istvánra

Seres István tanár 2013. február 22-én, életének 84. évében távozott közülünk. Aktív életének döntő részét a budapesti vakok iskolája tanáraként élte. Az iskola Braille-könyvtárosa volt, így generációk hosszú sora ismerte, került vele kapcsolatba. Természetesen az oktatás terén is letette névjegyét, nagy lelkiismerettel gondoskodva a rábízott diákok fejlesztéséről, lelki-szellemi gyarapításáról. Leginkább tanulásukban akadályozott gyerekek csoportjaival foglalkozott, különleges beleérzéssel, nagy szeretettel. A tanár-diák viszony az ő esetében utóbb rendszerint szívélyes baráti kapcsolattá alakult. Számtalan volt tanítványa élvezte ezt az atyai együttérzést, sokan tértek vissza hozzá időről időre beszámolni életük alakulásáról, és akik felkeresték, minden esetben támogatásra, együttérzésre, jó tanácsokra számíthattak.

Pedig Seres István eredetileg nem erre az életpályára készült. 1929. május 11-én született Mezőtúron. Matematika-fizika szakos tanár lett, és Bárádon kezdett tanítani. Itt érte az a végzetes baleset, amely életét új irányba terelte. A tragédia egy helyettesítés során következett be. A fiatal tanár kémiaórán helyettesített, mikor a kísérlethez használt kémcső felrobbant a kezében, és Seres István mindkét szemére megvakult. Addigi életmódját nem folytathatta, többek között tervezett házasságáról is le kellett mondania.

A látását veszített tanár Budapestre, az akkori Vorosilov (ma Stefánia) útra került, a felnőtt vakok intézetébe. A válságos időszakon új barátai, sorstársai, valamint a protestáns vallási közösségben talált új ismerősök segítették át. 1958-ban házasságot kötött. Felesége, Ágika neve is ismert sokunk számára, hiszen évtizedekkel később ő is a dűrer sori iskola dolgozója volt. Házasságukból két gyermek született: 1960-ban Zsóka, 1968-ban András.

Seres István 1959-ben kapott állást az akkori Vakok Országos Nevelő- és Tanintézetében.

Engedtessek meg, hogy az eddigi, általános mondatok után a megemlékező néhány személyes vonatkozást is megemlítsen. Máig emlékszem az első alkalomra, amikor több osztálytársammal együtt - kis elsősként - először léptem az iskola Braille-könyvtárába. Igencsak hegyeznem kellett a fülemet, hogy a finom, halk szavú könyvtáros bácsi szavait a könyvespolcok közül megértsem. Tisztán emlékszem, hogy Illyés Gyula "Hetvenhét magyar népmese" című gyűjteményének nyolc kötetét osztotta ki közöttünk. Bár voltak nálam szorgalmasabb olvasók, azért magam is elég gyakori látogatója lettem a könyvtárnak. Sokszor irigyeltem azokat az osztálytársaimat, akik abban a kiváltságban részesültek, hogy Seres ta-

nár bácsitól olyan érdekes és hasznos tevékenységeket tanulhattak meg, mint a könyvjavítás, -ragasztás, sőt a könyvkötés. Az elhasználódott kötetek újraírásához még az írógépét is kölcsönadta a megbízhatóbb gyerekeknek, így én is hozzájárulhattam ehhez a munkához néhány oldallal. Mint rendszeres könyvtárlátogató, megismerkedhetett az ember a különböző korosztályokkal. Érdekes volt hallani, mit kérnek ki a nagyobbak, és várni, mikor érjük el mi is a megfelelő életkort, hogy akár a több mint 50 kötetből álló "Monte Christo grófja" regényt is megkaphassuk.

De Seres tanár bácsi tevékenységével kapcsolatban egy másik fontos területről sem feledkezhetünk meg. A hatvanas-hetvenes években ő volt az, aki megismertette a gyerekeket a sakkjátékkal. Rendszeresen szervezte-bonyolította a házi versenyeket, és karácsony közeledtével évről-évre meghívta az iskolába a felnőtt sakkozók valamelyik prominens képviselőjét, aki persze soha nem jött üres kézzel.

Teltek-múltak az évek, és egy szép napon - magam is az iskola tanárává válván - abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy "pertu" viszonyba kerültem immár Seres Pistával. Pista finom modora és kedélyessége különleges szint adott azoknak az oldottabb tantestületi összejöveteleknek, melyek annak idején - úgy a kilencvenes évekkel bezárólag - rendszeresen előfordultak pedagógusnap és hasonló alkalmak kapcsán. Milyen érdekes, hogy Seres Pista nyugdíjba vonulására éppen ennek az időszaknak a vége felé került sor. Ő azonban rendszeresen visszajárt közénk, mint ahogy őhozzá jártak vissza volt tanítványai. Ezekhez a visszalátogatásokhoz nem is feltétlenül volt szükség ünnepi alkalomra, gyakran jött ő spontán módon, csak úgy beszélgetni egy kicsit.

Az idő azonban könyörtelenül halad, az idős ember egészségi állapota megrendül, majd fokozatosan gyengül. Seres Pista látogatásai is egyre ritkultak, mígnem - egy igazán nem szép februári napon - halálhírét kellett vennünk. Március 5-én került sor búcsúztatójára a budakeszi temető ravatalozójában, református vallás szerint. Volt munkatársai nevében Helesfai Katalin igazgatónő búcsúzott tőle szívhez szóló, személyes hangvételű beszédével. Többek között ezeket mondta:

"Kedves Pista!

Mi, hajdani kollegáid, szomorú szívvel állunk most itt, Előtted, mert búcsúzni jöttünk. Búcsúzni fájdalmas, s azt hiszem, Te is annak örülnél inkább, ha búcsú helyett a szép emlékeket elevenítenénk most föl. 1985-ben, amikor mint új munkatárs, először léptem be a Vakok Iskolájának gyönyörű épületébe, megilletődött voltam nemcsak a patinás épület légköre miatt, hanem azért is, mert nem tudtam, miképpen fogad el a nagy múltú intézmény engem, a jövevényt. S ekkor Te jöttél velem szemben... Érdeklődésemre kedvesen, mosolyogva köszöntöttél, s igazítottál útba. Oldottad szorongásom, a mai napig hálásan köszönöm ezt Neked! 10 éves közös munkánk során tapasztaltam,

s megértettem, hogy Téged miért szeretnek annyira kollegáid. Azért, mert mindig szerény, türelmes és kedves voltál a gyerekekhez és kollegáidhoz egyaránt. Lelkiismeretesen végeztél munkád az iskola egyik legnehezebb területén, a halmozottan sérült, vak gyerekek tagozatán. A gyógypedagógiai nevelés-oktatás iránti elhivatottságod sok tanítványodnak adott tudást, gyakorlati tanácsot, biztonságot jövő életük viteléhez. Másik, Általad nagyon szeretett területen, a Braille könyvtárban sok gyerekkel szeretted meg az olvasást, ennek köszönhetően életre szóló élményt kaptak Tőled. Igazi közösségi személy voltál, a gyerek és a dolgozói rendezvényeken megjelentél, szívből örültél az iskola kisebb-nagyobb sikereinek. Több mint negyed évszázadig voltál intézményünk dolgozója, de később sem szakadtál el az iskolától. Mint nyugdíjas is, minden jeles ünnepen részt vettél, hűségedet kifejezve szeretett intézményed iránt. Nagy tragédiád - a robbanás következtében elveszített látásod - testi és lelki traumájának feldolgozását feleséged, Ágika segítette Számodra, mint ahogyan a továbbiakban is mindenben támaszkodhattál rá. Ágit is jól ismertük, hiszen néhány évig ő is közvetlen kollegánk volt. Ő, a mindenki Ágikája, a gyerekek szeretett Ági nénije! Példaértékű volt családi életetek, a hűség és a szeretet jellemezte. Két gyermeket neveltetek fel, adtatok diplomát a kezükbe, s ők vitték tovább a tőletek kapott erkölcsi értékeket, azóta is a gyerekek, a felnőttek, az elesettek életének jobbításán fáradoznak.

Kedves Zsóka, András és "Seres" unokák! Büszkék lehettek szüleitekre illetve nagyszülőkre!

Pistánk, mostantól ismét, és végleg együtt leszel Ágikával. Kollegáim nevében is mondom, mi TITEKET SOHA NEM FELEJTÜNK EL!

Nyugodjatok békében!"

Az öregdiákok és sorstársak nevében pedig ezúton vesz Tőled-Tőletek végső búcsút:

Varró Attila

A Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány tájékoztatója

Tájékoztató a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítványhoz 2013-ban érkezett pályázatok eredményeiről.

2013. május 31-én, kuratóriumi ülésen került sor az idei pályázatok elbírálására, a támogatások odaítélésére.

Ebben az évben 23 pályázat érkezett alapítványunkhoz, 5.465.000 Ft támogatási igényt jelezve. A pályázók zömmel lakásfelújítás, (festés, mázolás, burkola-

tok, szerelvények cseréje, nyílászárók cseréje, stb.) illetve a lakás céljára felvett hitel törlesztéséhez kértek segítséget.

Az alapító okirat értelmében évente a pályázók közül 10 személy részesülhet pályázati támogatásban. Támogatásra idén 1.850.000 Ft állt rendelkezésre, ezért nem minden pályázó kaphatta meg az általa kért teljes összeget.

A kuratórium a pályázatok elbírálása során mindenekelőtt a rászorultság elvét törekszik érvényesíteni, vagyis a lakáshelyzet, illetve jövedelem szempontjából a leginkább hátrányos helyzetben lévőköt igyekszik támogatásban részesíteni. Fontos szempont ezen kívül - és a támogatás odaítélése szempontjából kedvezőbb elbírálás alá esik -, ha a pályázóval együtt élő családtagja is látássérült, vagy, ha a pályázó már korábban is fordult az alapítványhoz, de akkor kérése elutasításra került.

A pályázókat a pályázat eredményéről természetesen egyenként, levél útján is értesítettük.

A kuratórium ezúttal az alábbi pályázók részére nyújtott támogatást:

1. Bodnár Sándor	konyha felújítása	150.000 Ft
2. Bonta László	lakásvásárlási bankhitel csökkentése	200.000 Ft
3. Császár Lászlóné	fűtésrendszer korszerűsítése	200.000 Ft
4. Galamb Rita Valéria	nyílászárók cseréje	220.000 Ft
5. Ébel Ferenc	lakásfelújítás	200.000 Ft
6. Kántor Sándor	fűtésrendszer felújítása	150.000 Ft
7. Kardos Imre	csőtörés okozta károk helyreállítása	200.000 Ft
8. Kürtiné Lohonyai Éva	nyílászárók cseréje	200.000 Ft
9. Lajmer Istvánné	lakásfelújítás	150.000 Ft
10. Mondok Ernő	lakásfelújítás	180.000 Ft

Összesen: 1.850.000 Ft

A kuratórium egy további pályázót ("pótszemélyt") is kijelölt: Dallos Edéné.

Ő adott esetben azon támogatott személy helyébe lép, aki - valamely okból - a neki ítélt összeget nem tudja igénybe venni.

Budapest, 2013. június 4.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota
kuratóriumi elnök

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Hungarian Federation of the Blind and Partially Sighted

1146 Budapest, Hermina út 47.

Telefon: (36-1) 384-8440 - Tel./Fax: (36-1) 384-5028

Honlap: www.mvgyosz.hu - E-mail: titkarsag@mvgyosz.hu

Adószám: 19002464-2-42

Adományszámla: 11714006-20012704

Szolgáltatásaink:

Hangoskönyvtár - Braille-könyvtár

Segédeszközbolt

Kedd és csütörtök: 10-18

péntek 8.30-12

**Magyar Vakok és Gyengénlátók
Országos Szövetsége**